JEAN ECHENOZ

BİR YIL

TÜRKÇESİ MEHMET EMİN ÖZCAN

HELİKOPTER

Le traducteur a beneficie pour cet ouvrage du soutien du
Centre National du Livre
Çevirmen bu çeviri için Centre National du Livre destegi almıştır

HELİKOPTER 28

Bir Yıl / Jean Echenoz

Özgün Adı
Un an

© 1997 Les Editions de Minuit
© 2012, kitap yayınevi ltd.

Türkçesi
Mehmet Emin Ozcan

Editör
Mesut Varlık

Kitap Tasarımı
Bülent Erkmen

Tasarım Danışmanlığı
BEK

Grafik Uygulama ve Baskı
MAS Matbaacılık A.Ş.
Kâğıt Hane Binası
Hamidiye Mahallesi, Soğuksu Caddesi No. 3
34408 Kâğıthane-Istanbul
Sertifika no:12055
t: (0212) 294 10 00 f: (0212) 294 90 80
e: info@masmat.com.tr

1. Basım
Şubat 2012, Istanbul

ISBN 978-605-5819-31-6

Yayın Yönetmeni
Levent Yılmaz

Helikopter
Kitap Yayınevi Ltd.
Kâğıt Hane Binası
Hamidiye Mahallesi, Soguksu Caddesi No. 3/1-a
34408 Kâğıthane-Istanbul
Sertifika no: 12348
t: (0212) 294 65 55 f: (0212) 294 65 56
e: kitap@kitapyayinevi.com
w: www.kitapyayinevi.com

Helikopter bir Kitap Yayınevi Ltd. kuruluşudur.

JEAN ECHENOZ

BİR YIL

TÜRKÇESİ
MEHMET EMİN ÖZCAN

ROMAN

HELİKOPTER

Şubat ayının bir sabahı, önceki akşamdan hiçbir şey anımsamayan ve Félix'in yatakta, yanıbaşında ölmüş olduğunu gören Victoire, valizini hazırladı, bankaya uğradı, ardından bir taksiye atlayıp Montparnasse Garı'na yollandı.

Hava soğuktu, bütün kir pas kıyıya köşeye sinmişti, tertemizdi hava; kavşakları genişletecek, heykelleri felç edecek kadar soğuktu; taksi Victoire'ı Arrivée sokağının sonunda bıraktı.

Montparnasse Garı, üç gri nota termostat gibi işliyor, diğer yerlerden daha da soğuk burası: Peronların parlak antrasiti, yukarda beton ham demir ve hızlı trenlerin inci parlaklığındaki metali, yolcuyu bir morg ortamı içinde taşa dönüştürüyordu. Orta parmağın arasına sıkıştırılmış bir etiketle, soğuk çekmecelerden çekilip çıkarılmışa benzeyen bu uzun cesetler, birazdan tünellere doğru kayacak, kulak zarınızın canına okuyacaklar. Victoire ekranlardan birinde onu en çabuk ve en uzağa götürecek ilk treni aradı: Sekiz dakika içinde hareket edecek bir tren Bordeaux'ya gidiyordu.

Bu hikâye başladığında Victoire, Bordeaux'yu hiç bilmiyordu, genel olarak Fransa'nın güneybatısını da, ama Mart ayıyla birlikte Paris'in en kötü aylarından biri olan Şubat ayını iyi bilirdi. Yani, bu mevsimden kurtulmak pek fena olmasa da bunun başka koşullarda olmasını yeğlerdi. Ama Félix'in ölümünden önceki saatlerde neler olduğunu hiç anımsamadığı için, bu ölüme onun neden olduğundan kuşkulanmalarından korkuyordu. Bundan da çok, kendini temize çıkarmak zorunda kalmayı istemiyordu, za-

ten bunu yapamazdı da; çünkü hiç suçunun olmadığından emin bile değildi.

Tünellerden çıkıldıktan sonra, kulakları sağırlaşan Victoire bankadan çektiği parayı saymak için tuvalete kapandı, çünkü hesabındaki paranın büyük kısmını çekmişti. Büyük banknotlar halindeki para yaklaşık kırk bin frank, yani bir süre idare edecek kadardı. Sonra aynada kendine baktı Victoire: Ince sert hatlı, kararlı görünümlü, yirmi altı yaşında genç bir kadın; saldırgan ve her an tetikte yeşil gözler, siyah saçlar, kısa kesim, hareketli. Yüzünde her tür heyecan izini silip her tür duyguyu yok etmede zorlanmadı; bununla birlikte içi pek rahat değildi ve koltuğuna döndü.

Gidiş yönüne bakan koltuk, sigara içilen bölüm, pencere tarafı: Victoire önceki geceye ait anılarını derleyip toparlamaya çalıştı, ama gecenin nasıl geçtiğini hâlâ anımsayamıyordu. Félix atölyeye gittikten sonra bütün sabah tek başına kaldığını, öğleyin Louise'le yemek yediğini ve öğleden sonra da Central'de Louis-Philippe'e rastladığını biliyordu. Victoire, Louis-Philippe'le hep Central'de karşılaşırdı; oysa Louis-Philippe, Victoire nerede olursa olsun, istediği herhangi bir zaman ona ulaşmayı biliyordu. Victoire onunla birkaç kadeh içtiğini ve belki de eve her zamankinden daha geç döndüğünü anımsıyordu —sonrasında, ne yazık ki hiçbir şey. Böyle bir durumda Victoire'ın yerinde başka biri olsa yakınlarına akıl danışırdı ama o bunu yapamazdı, ailesi yoktu; köprüleri atmıştı çünkü.

Olaylar er geç aklına gelecekti, buna kuşku yok, en iyisi üstünde durmamaktı, pencereden dışarıya bakmalı, sanayi bölgesi olduğu az çok belli olan, neredeyse tekdüze kırsal manzarayı izlemeliydi, tümsekle kapanmadığında göze cazip gelecek herhangi bir ilgi noktası da yoktu. Direkler, elektrik telleri ve yer yer otoyol genişletme çalışmaları, otlaklar, arklara bitişik, çevrilmiş parseller. Tek tek hayvanlar arasında, boş tarlalar üstünde, nereye ait olduğu belli olmayan birkaç atölye, ne ürettiği belli olmayan bir-

kaç fabrika seçiliyordu. Ağaçlar, bir süre boyunca raylara paralel uzanan şehirlerarası yoldaki arabaları andırmıyor değildi; kısıtlı marka ve modelden de olsa.

Kısaca uzun süre, bıkmadan, oyalanacak bir şey yoktu, bu dönemde yarı yarıya boş olan trenin içinde de seyredilecek pek fazla şey yoktu. Yaşlı bir çift, tek başına oturan üç adam, bunlardan biri uyuklayan bir masör, tek oturan, biri hamile iki kadın ve at kuyruklu gençlerden oluşan bir grup, dişçi aletleri ve spor çantaları, berabere bitecek maç için yollara düşmüşlerdi. Bir anatomi kitabına dalmış, parmağını hep aynı sayfanın üstünde tutmaktan yorulmuş masörün işaret parmağı zaman zaman titriyordu. Victoire ayağa kalktı, sonra koltuk arkalıklarına dayanıp dengesini sağlayarak vagon-bara doğru yöneldi.

Orada tek başına, önünde küçük bir Vittel şişesi, camdan çitin ötesindeki bu evsiz barksız görüntüye bakıyordu; pasaportun bir kişinin kendisi olmaması gibi, kendi hakkında daha fazla hiçbir bilgi vermeyen, bu manzarasız görüntüye, hiçliğin resmine. Bütün çevre, daha iyisi ortaya çıkıncaya dek, hiç olmazsa boşluğu doldurmaya uğraşıyordu, elinden gelen buydu sanki. Gök tekdüze bir bulutla örtülüydü, orada adı belirsiz siyah kuşlar, az parayla çalıştırılan bu figüranlar, oraya buraya kararsızca uçuyor ve güneş bekleme odasına özgü sessiz bir aydınlık sunuyordu; beklerken okuyacak dergi bile yoktu. Victoire yerine döndü ve herkes gibi koltuğuna kurulup Bordeaux Garı'na kadar kestirdi.

Bordeaux'ya varınca, tıpkı Montparnasse'ta yaptığı gibi, önüne gelen ilk trene atlamayı düşünüyordu, ama aynı saatte hareket eden birçok tren vardı, biri Saint-Jean-de-Luz'e, diğeri Auch'a, bir diğeri Bagnères-de-Bigorre'a gidiyordu. Kime olduğunu pek bilmeden izini kaybettirme niyetiyle, bu trenler arasından üç kez kura çekti ve her defasında Auch çıktı, ama Victoire izini daha iyi kaybettirmek için Saint-Jean-de-Luz trenini seçti.

Saint-Jean-de-Luz Garı doğrudan şehir merkezine, limana doğru açılıyordu. Victoire valizini emanet kutusuna

bıraktıktan sonra gazete büfesinden kent planı satın aldı ve sokakları arşınlamaya başladı. Öğleden sonraydı, mağazalar yemek sonrası kapılarını açıyordu, bunlar arasında emlakçılar da vardı, Victoire kiralıklara bakmak için emlakçı vitrinleri önünde duruyordu. Fotoğraflı ilanlar bir televizyon dizisi dekoru, bir senaryo başlangıcı vaadediyor gibiydi, ama Victoire emlakçıya girmeyi istemiyordu —abartılı masraflar, kimlik kartı, imzalanacak belgeler... Bu sabahtan itibaren ardında yazılı belge bırakmak istemiyor, sadece fiyatlar hakkında fikir sahibi olmakla yetiniyordu. Victoire bu işi bitirip valizini de aldıktan sonra, sonu limana varmayan bir sokakta bir otel seçti.

Sadece bir gece kalacaktı. Ertesi gün, mağazaların camlı kapılarına bantla yapıştırılmış sahibinden kiralık ilanlarını inceledi. Çok geçmeden, öğleye doğru, işine yarayabilecek bir ilan buldu. Ev sahibi telefonda makul birine benziyordu, bir saat sonra görüşmek için sözleştiler. Kira üç bin beş yüz franktı ve Victoire ev hoşuna giderse bu parayı hemen orada peşin vermeyi önerdi. Evi beğenecekti. Orada üç ay geçirecekti.

Victoire belirtilen adrese gitti, biraz kentin dışında, emekli çiftlerin oturduğu ferah bir bölgede, dar, sevimsiz, küçük bir evdi. Arka pencereleri bir golf sahasına, ön pencereleri de okyanusa açılan bu donuk binayı bakımsız bir bahçe çevreliyordu; kapı ve panjurlar epey zamandır kapalı kalmış görünüyordu. Victoire valizinin üstüne oturup evin sahibini bekledi, ev sahibi de evine benziyor olmalıydı.

Yanılmıştı, her noktasıyla evin tam zıddıydı. Aydınlık yüz, açık renk elbiseler, gülümseyen dudaklar, kızılın farklı tonlarında şapka: Adı Noëlle Valade olan ev sahibesi yerden birkaç santimetre yüksekte uçuyormuş gibi görünüyordu, üstelik koca memelerine karşın, ama zaten koca memeliler hep böyledir, kimileri sizi ağırlaştırır, kimileri de uçurur, kum torbası ya da helyum balonu gibidirler yani, ev sahibesinin şeffaf ve ışıltılı teni, sıkı bir etyemez olduğunu gösteriyordu. Zamanından önce beyaz-

laşmış saçları sadece sedef bir tokayla tutturulmuştu, arkada kalan saçlarına herhangi bir kuaförün fikri değmemişti. Noëlle Valade, ölmüş bir akrabasından kalan bu evde oturmak istemiyordu, böyle söylüyordu kapıyı açmaya çalışırken, ama evin harap olmasına da gönlü elvermiyordu. Kilit zor açıldı.

Mütevazı bir salon, dar bir mutfak ve üst katta dar bir banyonun iki yanında iki oda; ev bu halde terk edilmiş gibi görünüyordu: eşyayla dolu, nemli, karanlık, pek de kötü olmayan bir küf kokusu. Uzun süredir kimsenin oturmadığı açıktı, ama oturulabilir bir evdi, hiçbir eksiği yoktu, hatta fazlasıyla eşya vardı içerde, her şey birbirine yapışmış gibiydi. Ölmüş akrabanın para edecek eşyaları Katolik yardımlaşma sandığına verildiğinden geriye genelde dekoratif eşyalar kalmıştı. Hayat sanki buradan birden bire, alelacele çıkıp gitmiş, eşyaları bir iki saniye içinde geride bırakmıştı, hemence kapatılan panjurların ardında bu eşyalar tozlanmaya bırakılmış, sonsuza kadar donup kalmışlardı. Görüldüğü kadarıyla bir kitap, bir kase, bir yastık öylesine, gelişigüzel bırakılıvermiş, ilgisiz bir yere, mutfak masasının üstüne, bir rafa, bir kanepenin kolçağına konmuştu, birkaç dakikalığına, ama aslında sonsuza kadar.

Noëlle Valade, yerinden çıkmış duvar kâğıtlarını, kireç tutmuş banyo küvetini, paslanmış tesisatı parmağının ucuyla, çok yaklaşmadan gösteriyor, parmağını tam değecekken durduruyordu; Victoire ev sahibesinin evden duyduğu iğrenme duygusu yüzünden mi; yoksa başka eşyalara da mı aynı biçimde davrandığı için böyle yaptığını pek anlayamadı. Bununla birlikte Noëlle Vallade kiracısından hoşlanmış görünüyordu, hiçbir güvensizlik göstermeksizin kiralama formalitelerini en aza indirdi: Ne kimlik, ne güvence, sadece üç aylık peşin istiyordu, nakit para, yeşilli mavili paracıklar, Victoire'ın çantasından ev sahibesinin çantasına tatlı tatlı uçuşuverdi.

Noëlle Vallade'ın söylediği bu üç ay Victoire'ın yakın gelecekteki programını belirliyordu, iyi ya, karar alma

zahmetinden kurtuluyordu böylelikle, ona kalsa ikide bir karar değiştirirdi. Hayatının ana hatlarını çizen ev sahibesine, rica ederim Noëlle deyin bana, şükran duydu. Bir bankada, sırf laf olsun diye, iki üç saat, yarım zamanlı çalışıyordu, esas geçimini nafakalardan sağlıyordu, yeniden evlenmeyi düşünmüştü ama, hayır, kendime en iyi arkadaş yine benim, diyordu. Ancak tek başına rahat edermiş, öyle dedi, son kocasının hediye ettiği arabaya doğru yürürken (ona teşekkür etmedim, dedim ki ona, sen de bilirsin, teşekkür etmeyi bilmem ben) ve koltuğa oturup kontağı çevirir çevirmez org ve dalga sesleriyle bir müzik yükseldi, gaipten geliyormuşçasına. Sonra kendi tarafındaki camı indirdi. Neyse, dedi Victoire'a gülümseyerek, sizinle karşılaştığıma sevindim, çirkin kadınlardan nefret ederim, her zaman bir şeyler kanıtlamamı isterler. O arabayı geri vitese takarken Victoire bir şeyden emin oldu: Noëlle başka eşyalara da aynı biçimde davranıyor, parmaklarının ucuyla, ama tam değdirmeden dokunuyordu, bu yüzden arabasını sanki manyetik dalgalarla sürüyor gibiydi.

Noëlle Vallade'ın konuştuğu bütün süre boyunca Victoire, söz kendisine geldiğinde, kendi hakkında olabildiğince az bilgi verdi. Özel bir dikkat gösterdiği için değildi bu, en azından sadece bunun için değildi, ama huyu böyleydi, Louis-Philippe de bundan çok sık şikayet ederdi. Ama Victoire böyleydi: Karşısındaki kişiyle konuşması gerektiğinde, sorular sorar ve işin içinden sıyrılırdı. Karşısındaki cevap verirken o başka bir soru hazırlar ve dinlenirdi. Hep böyle yapmıştı, karşısındaki insanların, durumu fark etmediklerini düşünüyordu.

Ev sahibesinin ayrılışından sonra yalnız kalan Victoire, sanki bir insana bakar gibi baktı eve, çekinmiyor değildi, karşısında hiçbir tehdit olmasa bile, insanların karşısında da çoğunlukla böyle dururdu, kendini savunmaya hazır, hiç beklenmedik anda tehdidin çıkagelebileceğini ima eder bir havada. Kuşkusuz Victoire'ın bu havası, şimdiye kadar girip çıktığı işlerin kısa sürmesinde, süresiz imzalanmış iş

sözleşmelerinin yenilenmemesinde rol oynamıştı. Yeri gelmişken, Victoire bu son aylarda iş aramayı savsaklamıştı, iş aramaktan çok, iyi bir iş fırsatı bekliyordu; geçim konusunda, artık çantasında bulunan birikiminden çok, önceki güne kadar her şeyle ilgilenen Félix'e güvenmişti.

Daha sonra, evi ayrıntısıyla incelemeye girişmiş, kapağı açıldığında içindeki askıların şıngırdadığı boş dolapları açmış, çekmeceleri çekmişti, içlerinde çeşitli eşya, öteberi vardı: kullanılmamış bir fotoğraf albümü, etiketsiz anahtarlar, anahtarsız asma kilitler, aksesuar parçaları ve kapı kolları, mum parçaları, yatak dikmesi parçaları, yelkovanı olmayan bir saat. Başucu sehpaları üstünde birkaç boş şamdan ve fişi olmayan lambalar, biri kanaviçe diğeri yıpranmış dantelli iki küçük örtü üstüne konulmuş, adı *fotofor* olması gereken bir tepe lambası ve adı *soliflor* olması gereken tek çiçeklik ince vazo vardı. İki egzotik heykelcik sömürgeci geçmişe işaret ediyordu.

Victoire bir dolapta, toz yumakları arasında, ucunda pomponlar ve püsküller bulunan pembe ve mavi kurdeleyle bağlanmış iki eski şekerleme kutusuna uzandı; içlerinde gümüş yaldızlı kâğıtları pul pul dökülmüş küçük şekerler duruyordu. Duvarda, tanımadığı birinin portresini düzeltti. Banyoda ilk kuşak plastikten yapılma, çatlamış, kabuk bağlamış, iğrenç banyo malzemeleri üstünde, kılları olmayan diş fırçaları ve sabun parçaları öylece duruyordu. Bütün pencereler açık tutulduğunda bütün bunların kokusunun çıkması için birkaç gün gerekirdi, ama yine de tam temizlenemezdi.

Victoire çabucak yerleşti, zemin katın düzenini hiç değiştirmemiş, üst katta kendisi için seçtiği odadaysa sadece elbiselerini yerleştirmek için bir komodini kullanmıştı. Kişisel eşyalarını —iki kitap, bir volkmen, küçük bir gümüş fil— yatağın yanındaki başucu sehpasının üstüne koydu. Ama parasını diğer odada, katlanmış çarşafların bulunduğu büyükçe bir çekmecenin en dibine saklayacaktı. Diğer her şey gibi sert ve nemli olan bu çarşaflar

uzun süredir açılmamıştı, kat yerleri boyunca sarı-gri bir toz çizgisi oluşmuştu.

Komodin ve yatak dışında, odasındaki bütün mobilya ve aksesuarı dışarı taşıdı, yatağı, perdelerini çıkardığı pencerenin karşısına koydu, yan duvara sabitlenmiş aynadan başka bir şey kalmamıştı içerde. Böylece Victoire gündüz yatağa yattığında pencereden sadece gökyüzünü görecekti; gökyüzü, ortasından ikiye ayrılmış, üst kısma yakın bir kolun bulunduğu, dörtgen pencereden, havanın durumuna göre beyaz, gri, mavi bir sayfa gibi görünecekti. Victoire ilk günleri çoğu zaman yatağa uzanmış halde geçirdi, kimi kez hayatını düşünmeye çalışıyor, ki boşunaydı bu; kimi kez de hiç düşünmemeye çalışıyordu, ki bu da boşunaydı. Evin çevresinde hep hakim olan sessizlik bu uğraşları kolaylaştırmıyordu.

Öbür tarafta golf sahasına gelip gidenler oluyordu: Hareketsiz ya da dağılan, küme küme insan karaltıları seçiliyordu. Diğer yandaysa okyanus görünüyordu, ama sesi duyulamayacak kadar uzaktaydı. Çevredeki evlerden de hiçbir ses gelmiyordu, gerçi Victoire bir süre sonra, kimi kez evin çevresinde hafif sesler duymaya başlamıştı. Bunlar uzaktan gelen düşme ya da çarpma sesleriydi, belli belirsiz duyuluyordu, değişken nitelik ve büyüklükteydi, boğuk ya da kısıktı, kimi kez yankılanması da oluyordu: bir keresinde kırılan bir bardağın sesi, kocaman bir kasanın çarpması, kısa bir gıcırdama, uzun süre yanan bir çatapat, başka bir keresinde de boğuk bir çığlık duyuldu. Bu sesler düzensizce ortaya çıkıyordu, günde bir iki kez, bazı günlerse hiç ses yoktu. Victoire sonunda kulaklarını açıp sesleri dinledi, ama seslerin kaynağını çözemedi. Kimi kez Victoire iki gün boyunca duyulmayan bu sesleri unuturdu, ama beklenmedik bir anda duyulan bir iki ses, ona gürültülerin sürdüğünü hatırlatırdı. Hiç olmazsa gece hiç ses duyulmuyor, uykusunu bölmüyordu.

İlk günler her sabah, hava iyi olduğunda okyanus kıyısına gidip hep aynı yerde yerel ve ulusal gazeteleri oku-

yordu. Hava çoğunlukla iyiydi ve oturduğu yer kısa bir sahil yoluyla ayrılmış eğimli bir alandı; burası yeni dikilmiş ve bantla tutturulmuş cılız fidanlarla, yeni bankların bulunduğu, düzenlenmesi henüz bitmemiş bir yerdi. İlk günler bütün gazetelerde —üçüncü sayfa haberleri ve ölüm ilanlarında— Félix'in ölümüne ilişkin bir şeyler aradı, ama bulamadı. Artık hiçbir haberin olamayacağı açık hale gelince Victoire daha az sayıda gazete almaya başladı, giderek gazetelere sadece göz ucuyla bakıyor, gazete dizleri üstünde açıkken gözlerini okyanusa dikiyordu.

Okyanus üstünde, gökyüzü nasıl olursa olsun, her saat, dalga bekleyen sörfçü başları seçiliyordu şamandıra ya da başıboş toplar gibi. Dalga çıktığında herbiri dalgayı yakalamak için tahtası üstünde doğruluyor ve kendilerini dalga eğimine doğru yanlamasına bırakıyor, burada birkaç saniye duruyor, sonra köpüklü burgaçlar oluşturarak suya batıyor, suya dalıyor ve her şeye yeniden başlıyordu. Sörfçülerin arkadaşları, sahili izleyen dar yolda, ev düzeni verilmiş minibüsler içinde sabırla bekliyordu: Victoire eve dönerken yanlarından geçen otoradyoların cızırtılı sesini işitiyordu.

Kısa süre sonra gün içinde, öğleden sonraları, hatta çok dikkat ederek akşamları dışarı çıkar oldu, yeni iyileşen hastalar gibi, parmaklarının ucuna basarak yürüyordu. Bu mevsimde az turist vardı, aylak genç sayısı azdı: sadece birkaç yaşlı çift, kimi kez de yabancılar; manzara önünde fotoğraf çekiyor ya da aynı manzara önünde beraberce fotoğraf çektirmek için, gelen geçenden rica ediyorlardı. O zaman fotoğraf makinasına gülümsüyorlar, bir yandan da göz ucuyla, makinayı alıp kaçar düşüncesiyle, gülümsemelerini azaltıp, fotoğraf çekeni süzüyorlardı. Victoire'dan da zaman zaman ricada bulunuluyordu; o da bu işi severek yapıyordu, ama genelde kıyıda köşede duruyor, objektiflerin menzilinden radyasyonlu bölgeymişçesine uzak durmaya çalışıyordu. Yine de dikkatlice gülümseyen bir çiftin arka planında, birçok kez, haberi olmadan fotoğrafı çekildi ve kuşkusuz negatifler hâlâ duruyor olmalıydı.

Hava çok güneşli olduğunda sahilde bir süre geçirdiği de oluyordu; burası kış mevsimindeki her sahil gibi ıssız, cansız, geniş mi geniş bir sahildi, temizlik hizmetlerinin güçlü traktörlerince derin çizgilerle çizilmişti —bu derin çizgilere karşın sıcak mevsimde denize girenlerin unuttuğu ya da dalgaların sürüklediği çok sayıda organik ya da farklı nitelikte çöp, çizgiler arasına gömülmüş halde kalmıştı. Üstünde gezinen az sayıda kişi vardı: sıkı sıkıya birbirlerine sarılmış genç çiftler ya da başka yerlerden gelmiş emekliler, yanlarında bir dal parçasını kemirip duran büyük köpeklerle ya da sırtına triko geçirilip sosis kılığına sokulmuş daha küçük köpekleriyle. Victoire buz gibi suyun uzağında, kuytuda bir yere yerleşti; bir havlu, sonra bir gazete açtı ve havlunun üstüne oturup volkmen dinleyerek gazete sayfalarını çevirmeye başladı. Bir süre böylece gazetelere bakmayı sürdürmüştü, ama birilerinin kapısını çaldığı günden sonra, artık gazete almayı bıraktı.

Sabah saatleriydi, saat on suları; buraya geleli üç haftayı geçmişti, Victoire kimseyi beklemiyordu elbette. Yatağından kalkıp dosdoğru banyoya geçmiş, yatak sıcaklığına ayarlanmış suyun içinde esneyip duruyordu: Girişe yakın yerleştirilmiş, kısık sesli zili duymuş ama bir gözünü bile açmamıştı. İki kere, ısrarla, kısa kısa çaldı zil, sonra, gelen kişi gitmiş olmalıydı. Zil sesi kaybolup yankısı kalmayınca, suya gömülmüş Victoire zilin gerçekten çalıp çalmadığından pek de emin değildi, yirmi dakika sonra artık bunu düşünmüyordu bile.

Aynı gün öğleden sonra, çay saati yaklaşırken Victoire mutfağa doğru hareketlendiğinde odasının penceresi rüzgârla açıldı, ardından gürültüyle çarptı. Victoire pencere kanadını kapatmak için merdivenleri çıktı, ama kapatmadan önce pencere pervazına dayanıp ıssız denizi seyretti.

Uzun süre ıssız kalmadı deniz, çerçevenin sağ tarafında, uzaklarda, kırmızı ve siyah bir yük gemisinin pruvası göründü. Gemide o an için hiçbir şey yapmayan, dirseklerini küpeşteye dayamış telsizci dürbünle sahile bakıyordu;

yer yer evleri, kıyıda, eski perdeler gibi pörsümüş, kımıltısız bayrakları, rüzgârda dalgalanan yelkenleriyle uzaklardaki yelkenlileri süzüyordu. Sonra, telsizci, göğün tam ortasında çift motorlu bir pervaneli uçağı gözlemledi; arkasında bir reklam pankartı taşıyordu, çevresinde martılar rakama benzer şekiller oluşturarak uçuyor, bulutlar kılıktan kılığa bürünüyor, ardından tıpatıp eski hallerine geliyordu. Derken aniden çıkan rüzgâr bayrakları sertçe dalgalandırdı, yelkenler balon gibi şişti, bir yelkenli yan yattı, rakamlar dağıldı, reklam pankartı titreyerek sallandı ve pencere yeniden çarpacak gibi oldu, bu sırada kapı zili yeniden çalındı. Victoire pencere kanadını tutarak sessizce dışarıya doğru eğildi, başını yukarı kaldırıp ona doğru bakan davetsiz misafiri hemen tanıyamadı. Aa, senin burada ne işin var? dedi Victoire. Açsana, diye karşılık verdi Louis-Philippe.

Donakalan Victoire ona bakıyor, nasıl olup da izini bulduğunu soramıyordu, hemen merdivenlerden inip kapıyı açtı. Son gördüğünden beri Louis-Philippe biraz değişmişti. Gerçi yine aynı kişiydi, kısa boylu, zayıf, düşük omuzlu, kalın gözlükler ardında kaygılı bakışlı, alnı sıkıntılardan çizgi çizgi olmuş biri; ama her zamankinden daha tok görünüyordu, giysileri de daha temizdi. Japon paraları gibi açık ve düzgün, üstüne tastamam oturan, özenle seçilmiş giysileri onun marifeti olamazdı. Formunda görünüyorsun, dedi Victoire abartıyla. Eskisinden daha çok yiyecek var da, ondandır, dedi Louis-Philippe kesik kesik, daha iyi besleniyorum.

Central'de bir akşam Victoire'ın ortadan kaybolduğunu söylemişlerdi, Louis-Philippe de aramaya başlamıştı ve işte, şimdi neden buradayım, anlamışsındır. Edinebildiği bilgilere göre, özetle, diye anlattı, Félix'in ölümüyle ilgili olarak Victoire'dan pek kuşkulanan yoktu, ama kuşkulu durumlarda işi garantiye almak en iyisiydi. Kuytuda beklemek, ortalıkta olabildiğince az görünmek. Suça karışmış olduğu birilerinin aklına gelecekti kuşkusuz. Louis-Philippe olayların gelişiminden onu haberdar edecekti. Bilgi edinmeyi sürdürecekti. Hemen bu akşam Paris'e dö-

necekti. Yedi sekiz güne kalmaz yeni haberler verirdi: İşaretimi almadan hiçbir şey yapma. Victoire o gittikten sonra odasına çıkmış, düşünmek için uzanmıştı, daha önce de duyduğu boğuk bir çarpma sesi geldi, ardından iki ses daha. İlki gong sesi gibi, sonraki şıpırtı gibiydi, sonuncusu avuç içinde buruşturulan kâğıt sesini andırıyordu. Ama bunların nereden geldiğini, öncekiler gibi, yine bilemedi.

Sonraki günler Victoire biraz oyalanmak için evde temizlik yapmayı düşündü, ama tasarının büyüklüğünden cesareti kırılınca düşünmekle kaldı. Sonra bahçeyle ilgilenmeye, çakıllı yolu düzeltmeye, çimen olması gereken yeri biçmeye ya da çürümüş sardunya yapraklarını bir sepete doldurmaya çalıştı —ama birincisi bunların nasıl yapılacağını bilmiyordu; ikincisi, her iş için mutlaka eksik bir alet oluyordu.

Bir ayı da böyle geçirdi, sonra bu kez de erkekleri özledi. Victoire, bu süre boyunca bir daha ortalarda görünmeyen Louis-Philippe'in öğütlerini kulak arkası ederek evden daha sık çıkıp dolaşmaya başladı. Kafelerin bahçelerinde, otellerin barlarında, istiridye kaselerinden deri kokusu yayılan balık lokantalarında. Ama bütün bunlardan bir sonuç alamadı: Her defasında bir-iki erkek ona yanaşmıyor değildi, ama bunlardan hiçbiri işe yarar değildi. Hep bekledi, nihayet güzel bir akşam, limanın yanında birini buldu.

Gérard, yirmi iki yaşında, dik duruşlu, hoş çocuk, yüzünde farklı farklı gülüşler, üstünde gece mavisi, yumuşak, eskitilmiş deri manto, siyah dikişli, duble paça kadife pantolon, ayaklarında esnek botlarla, başka gençlerle birlikte dolaşıyordu; bunların adları Fred ya da Carlo, Rus tazısıyla dolaşan Gilbert ve Ben'di; kızların adı da Chris, Gaëlle ve Gérard'ın daha samimi göründüğü Bille'di. Aynı barın bahçesinde her gün saat on üçte buluşuluyordu. Gérard onlara Victoire'ı takdim etti, o da onlarla birkaç gece beraber oldu, ama Bille'in suratının asıldığını görünce, kısa süre sonra evinde delikanlıyı beklemeyi yeğledi; Gérard gecenin ilerleyen saatlerinde ona geliyordu.

Victoire kapıyı açık bırakıyordu ve Gérard merdivenleri çıkarken siyah kadifenin kenarları birbirine sürtünüyor, nefesi kesilmiş bir güvercinin, şikayet edercesine çıkardığı kesintili mırıltısını andıran pütürlü bir ses çıkarıyor, bu sesin tonu Gérard yukarı doğru çıkışını hızlandırdıkça tizleşiyordu. Gérard, Victoire'ı karanlıkta uyanmış buluyor ve bir iki saat sonra birlikte uyuyorlardı. Ertesi sabah Gérard'ın önce kalktığına şaşıran Victoire, yüzünü yastığa gömüyor, tıpkı garda, hareket etmiş bir trenin arkasından yakalamak için koşar gibi, uykusuna geri dönmeye çalışıyordu. Ama Gérard pencere önünde giyinirken pencereden vuran aydınlıkta karaltısı beliriyor, Victoire gözünü bir an için açıyor, retinasına bu profil görüntüsünü siyah üstüne beyaz negatif olarak kaydediyor ve kapalı gözkapakları arkasında kalan Gérard'ın fotoğrafına bakarak uykuya dalıyordu.

Genç adam bütün olan bitene karşın Victoire'a "sen" demekte hâlâ zorlandığı için "siz" diye hitabediyordu. Hatta gece olunca şehvetle yatıldığında ikinci tekille yuvarlanıp duruyorlardı, ama Gérard'ın siz'e geçmesi için küçük bir şey, bir duraksama ya da dikkatinin bir an dağılması yetiyordu. Gérard'ın sunduğu eğlenceler arasında araba gezintisinin de iyi bir yeri vardı. Motordan anlayan Gérard'ın bir Simca Horizon'u vardı; ne eskinin çekiciliğine ne de yeninin rahatlığına sahip bu bej rengi eski arabaya çok iyi bakmıştı Gérard; Victoire'a bölgede, sahillerde ve Pirene dağlarında birkaç tur attırdı, İspanya'ya girip çıktılar, dağlarda, noktalı çizgili sınır boyunca rastladıkları mola yerlerinde yemekler yediler. İşte bu geziler sırasında bir keresinde, olağan polis kontrolü için arabayı durdurdular: ehliyet-ruhsat. Gérard ceplerini karıştırırken Victoire bir eliyle kapının kolunu kavrayarak koltuğuna hafifçe büzülmüş, dosdoğru önüne bakıyordu. Sonra, kontrol bitip yola koyulduklarında Gérard ona döndü ve Victoire'ın yüzünün değiştiğini gördü, iyi görünmüyordu, neyi vardı? Hiç, dedi Victoire, yok bir şey. Suratınız asıldı, diye yineledi Gérard, polis yüzünden mi? Hayır, diye tekrarladı Victoire, yok bir şey.

Gérard'ın bildik gülümsemesi, sustular, sonra, iki kilometre sonra başka şeylerden söz ettiler.

Louis-Philippe, Nisan ayı içinde yeniden ortaya çıktı, ama birkaç dakika bile durmadı. Hatta eve girme tehlikesini bile göze almadı, Victoire'la arabasının, gösterişsiz beyaz Fiat'ının yanında, kapıyı açıp kontağı bile kapatmadan konuşmayı tercih etti. Dalgın bir hali vardı, daha önce gelemediği için özür diledi, yakından geçiyordu ve yeni haberleri iletmek için uğramıştı. Hiçbir gelişme yok gibiydi, Félix'in ölümü henüz çözülmemişti, Victoire sakin olmalı ve kimseye bir şey söylemeden beklemeliydi. Bununla birlikte, başka konu yokmuş gibi, tam havadan sudan bahsetme tehlikesine girecekken, arabanın arkasından, kısa, tok bir çarpma sesi, hemen ardından cam kırığı şelalesi duyuldu. Arkaya dönüldü, arabanın arka camını beş santim çapında, etrafı çatlaklarla dolu yuvarlak bir deliğin süslediği görüldü. Arka camın sahanlığında, Securit marka araba camı kırıkları arasında Titleist marka 3. no'lu bir golf topu duruyordu. Louis-Philippe kısa bir küfürden sonra topu cebine atıp homurdanarak hareket etti.

Victoire buraya gelişinden beri nerden geldiği belli olmayan seslerin kaynağını artık anlamıştı; sonraki haftalar bahçede, golf sahasını çevreleyen ağaççıklar ve beton çitlerin üstünden aşıp buraya düşmüş başka toplar da buldu. Gözü portakal derisini andıran küçük beyaz yuvarlakları ayırdetmeye alışmıştı, sanki bir kez görüldüklerinde sonraki seferlerde hemen tanınabiliyorlardı; ayrıca bu topların herbiri bir başkasını doğuruyor gibiydi, sonraları başka çok sayıda top toplayacaktı. Sokakta ve komşuların bahçelerinde, gelişigüzel serpiştirilmiş Paskalya yumurtaları gibi toplar vardı; kimi bir ızgaranın arasına sıkışmış kalmış, kimi bir yağmur borusunun dibinde, kimiyse bir çalılığın arasında, bulunmayı bekliyordu.

Bu kayıp toplar zaman zaman arabaların üstüne düşüyor, kaportayı eziyor, hatta komşuların kafasına da düşüyor ve onları mahvediyordu. Victoire bunları toplama-

yı alışkanlık haline getirdi; ceplerine dolduruyor, sonra da kullanılmayan odadaki dolabın içine, çarşafların arkasına koyuyor, burada biriktiriyordu. Önceleri gezileri sırasında tesadüfen gördüklerini topluyordu, sonra bunu iş edindi, belki biraz fazlasıyla meşgul edici bir iş: Victoire artık sadece bunları aramak için çıkıyordu, oraya buraya düşmüş, üstünde az çok çimen lekesi olan ve 1'den 4'e kadar numaralandırılmış Hogan ve Maxfli, Pinnacle ve Slazenger markalarını taşıyan topları topluyordu, gözleri hep yerdeydi. İki hafta daha geçti; gündüzleri golf toplarıyla, geceleriyse ertesi sabah evden ayrılan Gérard'la.

Victoire, Gérard'ın eve gelmediği ilk gece onun gelmeyi alışkanlık edindiği saate doğru uyanmadı, sanki gelmeyeceğini önceden biliyordu. Gözlerini o sabah demir grisi pencerenin dörtgeni karşısında, yalnız başına, başı çatlayacak gibi açtığına şaşırdı. Biraz şaşırmıştı ama rahatlamıştı, rahatlamaktan çok şaşırmıştı,Victoire bir kahve hazırladı, bahçede sürünen bir hasır sandalyeye, omuzlarında bir şalla oturarak, gözlerini kimi kez fırtınalı göğe sabitleyip kimi kez de kısarak, tek başına, içti. Gökyüzü dışarı çıkmayı önermediği için günü evde geçirdi, bir konserve ısıttı, yirmi iki otuzda elinde bir kitapla yattı.

Bu kez gece ortasında uyanacak, karanlıkta kol saatinden saati okumayı deneyecek, ardından lambayı yakacaktı, saat üç yirmi beş. Lambayı söndürdü, hemen ardından yine yaktı, uyuyamayacağını, kitabın, volkmenin ya da başka bir şeyin işe yaramayacağını biliyordu. Ayağa kalktı, hareketlendi, Victoire evin bütün odalarını dolaşacaktı, bu da pek zaman almayacaktı, iki kez dolaşacaktı, sandalye arkalığına bırakılmış bir giysiyi katlarken iki sandalyeyi itecek, çiçek saksısının, evyedeki üç tabağın yerini değiştirecekti. Gecenin bu saatinde her tür gürültü yankılanarak artıyordu, küçük bir çarpma pizzicato'yla titreşiyordu, Victoire bulaşık işine girişince bir senfoni başladı, elektrik süpürgesi operaya dönüştü, sonra çok sinirlenen Victoire her şeyi temizle-

meye koyuldu, birer birer eşyaları, her şeyi ama her şeyi: ayrıntılı temizlik.

İki saat sonra hâlâ geceydi, ama her şey lamba aydınlığı altında yeni gibi parlıyordu, Victoire ancak gün ışığında yapıldığında işe yarayacak cam temizliği dışında hiçbir şeyi ihmal etmemişti. Ama hâlâ gidip yatamayacak kadar sinirli olduğundan evde ne var ne yoksa, sistemlice listesini yapmaya başladı. Bunu yaparken kendini coşkulu görüyor, endişeleniyor ve coşkusuyla alay ediyor, sık sık kısa kahkahalar atıyordu. Birbiri ardına dolapları, çekmeceleri açtı, boşaltıp temizledi, içlerindekileri de temizleyip yerlerine yerleştirdi. Önce zemin kat, sonra üst kat: odası, sonra diğer oda, alt çekmecedeki golf toplarının ve katlı çarşafın altındaki nakit parasının bulunduğu dolaba kadar. Tam da saat sabahın altısına gelmişti.

Ancak çarşafı kaldırdığında gördüğü şeyi anlamaya çalışarak neredeyse yarım dakika hareketsiz kaldı. Sonra elini çekmecenin dibine doğru soktu, bir daha, bir daha soktu, para eksilmiş ne kelime, bir tek banknot kalmamıştı, inanamamıştı. Bütün para gitmişti.

Yıkanıp makyaj yapmış, parfüm sürmüş Victoire, öğleden biraz önce limandaki bir kafenin bahçesine oturdu. Gök önceki gün gibi kapalıydı, hava nemli ve serindi, masa üstünde yer yer damlacıklar vardı ve onun dışında kafenin bahçesinde kimse yoktu. Victoire boş çekmecenin önündeki halini sürekli aklından geçirse de sakin görünüyordu. O anda evdeki işlerin gürültüsü yerini daha tantanalı bir sessizliğe bırakmıştı. Dolaba doğru eğilen Victoire yavaşça doğrulmuş, sonra yeniden eğilip, boş çekmeceyi yerinden çıkarmış, sanki kâğıt paralar meşeyi delip geçebilirmiş gibi, çekmecenin altına üstüne yeniden bakmıştı. Hatta çekmeceyi ters çevirip silkelemiş, ama aşağıya sadece toz zerreleri düşmüştü yavaşça. Sonra çekmecenin kulpundan tutup valiz taşır gibi odasına geçmiş, gün ışığının hâlâ görünmediği pencereye doğru yönelmişti. Aynanın önünden geçerken duraklamış, sonra yüzünün ay-

nadaki yansımasını görerek çekmeceyi ayaklarının ucuna düşürmüştü.

Ama Victoire artık kendine gelmişti, her zamanki gibi saat bir buçuğa doğru ortaya çıkması gereken Gérard'ı göremiyor, sabırla bekliyordu. Diğerleri birbiri ardına sökün ettiler, kimi uykulu, kimi değil, kimi Victoire'ı gördüğüne memnun, kimi değil; Victoire onların kahvelerini bitirmelerini bekliyor, ardından sakince, Gérard'ı nerede bulabileceğini soruyordu. Ama ne Fred, ne Chris ne de Gaëlle bu soruya cevap verebildiler, onu üç gündür görmemişlerdi; öte yandan Carlo da aynı gün ortadan kaybolmuşa benziyordu; Bille gözlerinde hınç yıldızlarıyla, kaçamak konuşuyordu, ama diğerleri samimi görünüyordu, hatta duygulu Ben endişelenmişti bile. Daha sonra Gilbert, ki ağzından laf almak zordur, Victoire'ın sorusuna diğerleri gibi cevap veriyor, ama pek rahat durmayan, ki kötüye işaret, Rus tazısını okşayarak gülümsüyordu.

Victoire golf sahası yanındaki evine dönünce hızlıca hesabını yaptı ve sonuca vardı. Önce ulaştığı sonuç: Paranın kaybolmasıyla Gérard'ın ilgisinin olduğunu gösteren hiçbir şey yoktu, aslında Victoire'ın Félix'in ölümüyle de ilgisi yoktu, ama bu konuda da kuşkular bir yana bırakılamaz, önemli iddialar gözardı edilemezdi. Elbette polise gitmesi söz konusu olamazdı, Gérard bunu anlamışa benziyordu. Demek ki tek çözüm oradan ayrılıp daha ucuz bir yerlere gitmekti. Zaten üç aylık kira süresinin de kışla birlikte sonuna geliyordu. Anahtarları vermek için Noëlle Valade'ı aradı; evin temizlenmiş olduğuna dikkat etmemiş gibiydi Valade, şöminenin mermeri üzerinde parmağını bile gezdirmişti, ama her zamanki gibi, yani dokunmadan, o an Victoire olan biten her şeyi az daha anlatıyordu.

Neyse, işte hesap: Cüzdanında iki bin iki yüz yirmi frank sayan Victoire, oradaki banka şubesine gitti ve tedbiri elden bırakmamak için hiçbir memura başvurmadı. Bankamatik yedi bin dokuz yüz otuz dokuz frank olan hesabına ait iyi okunmayan bakiyeyi gösterdi. Bankamatik tuş-

larına şifresini girerken aklından, aranan biri olarak bankamatik kullandığında derhal yakalanabileceğini geçirdi. Ama bankamatik kulübesinden çıktığında omzuna dokunan birileri yoktu, birden açılıp kaldırımda yolunu kesen bir araba kapısı da olmadı. Böylece elindeki para on bin küsur frangı bulmuştu, bu da az sayılmazdı, ama ufukta başka bir gelir görünmezse, bu para hiç bir şeye yetmezdi.

Bununla birlikte Victoire bu parayı ilerde olabildiğince uzun süreye bölmek ve olabildiğince uzun süre dayanmasını sağlamayı tercih etmedi; çünkü yaşam standardını birden bire düşürmek istemiyordu. Her şeyin yoluna gireceğine inanmayı yeğleyen Victoire bir süre kalmak üzere uygun bir otel aramaya koyuldu. Daha sonra duruma bakacaktı. En kötü durumda tezgâhtarlık ya da kasiyerlik işi bulurdu, Gérard'dan daha nazik bir sevgilisi olur, hatta en uç durumda, fırsatını bulduğunda fahişelik bile yapabilirdi, göreceğiz bakalım. Acelemiz yoktu. Bu konuyu, gerçekten de hiçbir şey kalmazsa, en son çare olarak düşünebiliriz. Bu arada Albizzia otelinde bir oda tuttuk.

Kahvaltı dâhil üç yüz yirmi frank, pek büyük olmayan, tavanı yeterince alçak, ilk bakışta ideal bir odaydı, önünde çiçek saksılarının bulunduğu, kemerli iki pencereden hoş bir ışık süzülüyordu. Cilalı parke, küçük küvet, duvarda televizyon, yedek battaniye, park manzarası: parkta yer yer çalıbülbülleri, kısmen serbest büyümüş pitosporum ve bir sıra düzenli meşe ağacı. Gerçi bu fiyatla para üç haftaya kalmaz biterdi, ama resepsiyondaki kadın güven vericiydi: samimi bir gülümseme, içi rahatlatan bir saç topuzu; Victoire, güvenip birçok ayrıntıyı atlayarak durumunu açıkladıktan sonra, kadın kolaylık gösterebileceğini ima etmişti. Ama ilk sabah karatavuk korosuyla uyanan Victoire kahvaltı için kahvaltı salonuna indiğinde lobinin eşiğinde Louis-Philippe'i görünce olduğu yerde kaldı; Louis-Philippe camlı kapının yanındaki bir masaya oturmuş, ayçöreğini fincanına batırıyor, bu sırada da gözlüklerini burnunun üzerinde ileri iterek önündeki katlanmış gazeteyi okuyordu.

Louis-Philippe'in Albizzia'ya neden geldiğini bilemezdi, ama endişelenmiyor da değildi. Golf sahasının yanındaki eve birkaç hafta önce geldiğinde, bir klineksle cam parçalarını toplarken homurdanarak hemen o akşam Paris'e döneceğini söylemiş ve geri gelip gelmeyeceğini belirtmemişti. Eğer, en azından önceki günden beri, ki öyle görünüyordu, bu şehirdeyse, Victoire'ı görmeye gelmemesi olağandışıydı. Gerçi başka bir iş için buradan geçiyor olabilirdi, bu yüzden ziyareti ertelemişti, evet. Belki de genç kadın evden ayrıldıktan sonra eve uğramış, kapıyı kilitli bulmuştu ve işte birazdan, kahvaltı salonunda ilerleyen Victoire, gazeteye dalmış Louis-Philippe'in karşısına birden çıktığında, sevinçle haykıracaktı, belki de. Ancak, yavaşça geriye dönen Victoire odasına çıktı, tam olarak boşaltmamış olduğu valizini kapadı, otelden ayrıldı ve Atlantik kıyısından kuzeye doğru giden bir otobüse bindi.

Bu yol sahilden uzak; plajı göremiyor ve üzülüyoruz. Ne iyi olurdu, dalgaların doğuşunu ve yükselişini, her bir dalganın kendi versiyonunu, kendi dalga yorumunu sergileyişini izlesek, oluşumlarını, birbirini izleyişlerini, seslerini karşılaştırsak, ama, hayır, Victoire saat üçe doğru Mimizan'da otobüsten indi. Neden Mimizan? Neden olmasın? Yok, hayır, burası da olmaz: İki saat sonra Mimizan-Plage yönüne giden başka bir otobüse bindi.

Kimseyi incitmek istemeyiz ama, Mimizan-Plage, Saint-Jean-de-Luz kadar iyi değil. En azından buradaki otel o kadar iyi değil. Birazcık daha ucuz bir oda, araba parkına bakan pencere, sivilceli resepsiyonist, asık suratlı personel, ses çıkaran su boruları: her saat kanalizasyonu titreten balyoz darbeleri. Binanın cephesi boyandığı için iskele gün ışığına engel oluyordu, birbirine yanlamasına bağlı iki iskele kalası pencerede Z oluşturuyordu. Alttaki kalasta kimse yoktu ama diğerinde sadece kalçalara kadar olan bölgesi görünen ve sesi duyulan bir adam çalışıyordu, bir de radyo vardı. Bu durumda hiç olmazsa araba parkı çok görünmüyordu, ama Victoire kısa süre sonra zamanını olabildi-

ğince dışarıda geçirmek istediğini anladı, yakında ilkbahar gelecekti nasılsa.

Önce yaya gezdi. Sonra, Landes düz bir memleket, bisiklet geliyor insanın aklına. Para durumunu bir kez daha gözden geçiren Victoire, bir bisiklet tamircisine gitti, işlerin kesat olduğu bu dönemde adam onu kurtarıcı gibi karşıladı, Victoire bin franktan biraz az bir paraya kıyıp bir bisiklet aldı. Victoire eşyalarını koymak için bisikletin üstündeki sepetten daha büyük bir sepet takmasını istedi adamdan, o da büyük bir coşkuyla sepeti ücretsiz değiştirdi. Yedi vitesli çok güzel bir İngiliz bisikletiydi, parıltılı ışıkları olan kırmızı reflektörleri vardı: parlak zincir, boğa boynuzu gidon, olimpik kadran, tambur ve kelebek frenler. Ve katlanır pompa. Ve uzun yol için yapılmış büyük sele kalçalarınızı tam tutuyordu. Ve güneş parlıyordu.

Victoire bütün gün pedal çevirdi. Bu aleti almasının nedeni gezinti yapmak olsa da, kısa süre sonra daha yoğun kullanacağını göz önünde bulunduruyordu kuşkusuz. Gezi aracı yerini işe yarayan bir araca bırakacaktı. Bu yüzden iyice alışması gerekiyordu. Vites değiştirmeyi el yordamıyla öğrendikten, birkaç kez çakıllı virajlara girip yoldan çıktıktan sonra Victoire, en sonunda epeyce hakim olduğu aracı otelin garajına koydu, hamlamış olmasına karşın ertesi sabah yeniden yola çıktı.

Orada, Mimizan-Plage'da neredeyse on günden fazla kalacaktı, bu süre bisiklet turlarına alışması için yeterliydi. Hiçkimseyle, esnafla ya da, zaten bu mevsimde tek tük olan ve pek yerlerinde durmayan otel müşterileriyle konuşup görüşmeyecekti. Tatil mevsimi değildi, o yüzden Mimizan-Plage'da kimi günler kapalı gökyüzü ve sessizlik, miadını doldurmuş olmasına karşın yeniden izlenen eski bir avangard film gibi, buhranlı bir ortam yaratıyordu. Victoire artık keşfedilecek bir şey kalmayıncaya kadar bölgeyi her gün gezdi ve bütçesi de görünür biçimde azaldığından, mekan değiştirmeye karar verdi.

Ayrılık hazırlığı bütün gününü aldı. Önce sağlam bir yolculuk çantası satın aldı, orta boyda, yanlarında ıvır zıvırını koyabileceği fermuarlı cepleri olan bir çantaydı bu. Çantaya koyacağı eşyaları arasında eleme yapmak zorundaydı, en fazla zamanı istemeyerek bıraktığı bu eşyalara harcamıştı. Victoire bir elbiseyi, iki eteği, üç gömleği, iki çift ayakkabıyı ve diğer gereksiz şeyleri bırakmak zorunda kaldı; sadece zorunlu, sağlam, pratik ve su geçirmez olanları alıkoydu. Bu ayıklamayı zorlukla bitirdikten sonra güzel giysileri, hiç bakmadan valizine koyup kapattı, valizi de odadaki dolaba koyup, dolabı kilitledi. Sonra bisikleti Mont-de-Marsan yoluna sürdü, bu yol otuz kilometre kadar sonra çift yönlü Bayonne-Bordeaux yoluyla birleşiyordu.

Otoyol türü yolların kenarlarında hep olduğu gibi burada da, odaları kavşaklara, otoyol gişelerine, servis yollarına bakan, şu adı sanı bilinmez, ucuz otellerden iki üç tane vardı. Buralarda çalışan olmadığından her işlem makinalarla ve kredi kartıyla yapılır. Çarşafları tıpkı bir kullanımlık sentetik havlular gibi serttir. Victoire en sönük olanını seçti, Formula 1 zincirine ait tatsız tuzsuz bir binaydı bu.

Bırakılabilecek bir yer düşünülmemiş olduğundan, bisikletini rahat çıkarabilmek için ilk katta bir oda seçti. Sonra, Mimizan-Plage'da nasıl kalamadıysa, burada da bisikletiyle aynı odada, bisiklet kokusu içinde kalmasının zor olacağını kısa sürede anladı. Hapishane gibi, duvara sabitlenmiş bütün eşyalar, çamaşırlar ve aksesuarlar hava düzeldiğinde erkenden dışarı kaçmaya itiyordu onu. Ama Victoire hava düzelmek bilmediği, sonraki günler yağmur yağmaya devam ettiği için zamanını çoğunlukla odada geçirmek zorunda kaldı. Yapacak daha iyi bir şey olmadığından otel odasına kapanıp oteli kullanan kişilerin profili hakkında fikir yürüttü.

Odalarda kalma süresine göre üç tür insan vardı. Bir iki saatliğine evli olmayan çiftler kalıyordu; yasal eşler kredi kartı dökümlerinden bu durumu er geç öğrenirdi. Bir iki gece kalanlar stajyer röprezantanlardı, bu meslek on-

ların fırsat buldukça kaçamak yapmalarına engel değildi. Son olarak, daha uzun süre, bir iki hafta, bir iki ay kalanlar vardı; bunlar da tıpkı Victoire gibi parası bitmiş yalnız gezginler olabilirdi, hatta kimi kez beşer beşer bir odaya tıkışan, parası bitmiş gezgin gruplar bile olabilirdi. Onlar gibi Victoire da her akşam hesaplarını yeniden gözden geçiriyor, küsuratı üste yuvarlıyor, sadece üç bin frank parası kaldığında daha ekonomik bir hayata razı olmaya karar veriyordu. İşte bir haftanın sonunda, yatmadan önce, Albizzia: 320; Mimizan (280 X 11 gün): 3080; Bisiklet: 940; Çanta: 230; Formula 1 (165 X 7 gün): 1155; Yiyecek (50 X 19 gün): 950; Diğer (sağlık ürünü, aspirin, sigara, iç lastiği bantları): 370; *Toplam*: 7045; *Bakiye*: 3014 frank, demek ki harekete geçme zamanı. Victoire ertesi gün tam on ikide, son sığınağından son dakikasına kadar yararlandıktan sonra, oteli terk etti.

Sonraki günler gündelik hayatı daha önce hiç yaşamadığı bir biçime büründü. Bisikletle dar yolların kıyısından gidiyor, bölgenin, Landes'ın dışına çıkmamaya özen gösteriyor, Arcachon, Nérac ve Dax üçgeni içinde kalıyordu. Köy meydanlarında, çeşme başlarında duraklıyor, küçük süpermarketlerden peynir ve vakumlu şarküteri, yanında meyve ve yine paketlenmiş dilimli ekmek alıyor ve sonra akşam olduğunda kalmak için olabildiğince ucuz bir yer arıyordu. Ama yüz frangın altındaki oteller gırla gitmediğinden, yine bir iki alışveriş daha yapması gerekti, örtü ve uyku tulumu: 360; 78 ve 79 numaralı Michelin haritası: 32.

Victoire ilk kez dışarıda yatması gerektiğinde pek hazırlıklı değildi: Erken çöken karanlık yüzünden acele etmiş, bir yol kıyısında, kökleri dışarıda bir ağaç dibindeki çalılığa razı olmak zorunda kalmış, çok az uyumuş, kötü bir gece geçirmişti. Ertesi gün bütün gününü barınak olabilecek bir yer aramakla geçirdi, Onesse-et-Laharie adında küçük bir mezra yakınında bir yer keşfetti. Satılığa çıkarılmış eski bir otelin arkasında iyi kilitlenmemiş bir kapı, çürümüş döşeklerin bulunduğu bir salona açılıyordu; duvar-

larda metal ranza dikmeleri kareler oluşturuyordu. Victoire burada art arda iki gece geçirebildi, ama bu köylerde hemen fark edilirsiniz, onun için pek oyalanmaya gelmez.

Bisikletini sürüyordu, düz, eğimsiz, ağaç dizileriyle doksan derece açı oluşturan yollardan gitti. Orman yapay göl gibi, iğne yapraklı ağaçlar paralel sıralardan oluşuyor, herbir sıra geometrik eğime sahip yolun her iki yanda bulunan diğer sıralara benziyor. Ve Victoire ilerledikçe sıralar da hareket ediyor, Victoire'ın bakışı bir perspektif hareketiyle, sürekli açılan bir yelpazeyle çakışıyor, her ağaç aynı anda kaçıp kaybolan sonsuz sayıda bir çizgi üstünde yerini alıyor, pedal çevirdikçe bütün orman aniden hareket kazanıyor. Bununla birlikte yakındaki ağaçlarla aynı ve toprağa mahkum iğne yapraklılar, bağımsızlıklarıyla kimliklerinden bile imtina etmiş durumdalar, dışkıları bile zeminde tescilli bir dekorasyon sağlıyor: motifli sarı halı, şurada ölü bir dal, burada çam kozalağı deseni bulunan, leke tutmaz, yanmaz, saten iğneli yatak. Tabloyu canlandırmak üzere kunduz, üveyik, sincap ve diğerlerinin sunduğu birazcık hizmet, yanlamasına hareketi ve çığlıkları sağlıyor, rüzgâr ağaçları arp gibi dalgalandırıyor, uzaklarda mekanik testereler hıçkırıyor.

Üç bin frank ihtiyaçlarını karşıladığı sürece Victoire büyük kentlerden uzak durdu. Geceleri artık hava daha da yumuşadığından açık havada uyumaya, sakin köşeler bulmaya, sandığından daha çabuk alıştı. İlk zamanlarda yemek için en ucuz restoranlara gittiği olmuştu, kısa sürede bundan vazgeçti, paradan ziyade yerle ilgiliydi bu; bir restorandan çıkılır ve eve dönülür, çıktıktan sonra gidecek yer yoksa, evsiz barksızlığı iki kat artar. Böylece diğerlerine sırt çevirip tek başına yemeye alıştı.

Bir süre sonra, kaynaklarının tehlikeli biçimde azaldığını görerek, ormanları aşıp bir köyden diğerine yolculuk yapmaya son vermesi gerektiği gün gelip çattı Victoire'ın. Evi olmayanların daha kolay yaşayabildikleri, daha geniş ve daha kalabalık kentlere yaklaşmak zorunda kalacaktı.

Ama şimdilik hayır. Elinden geldiğince köylerde kalacaktı. Derken bir şey daha oldu, bir eczanenin aynasında kendini gördü; günün birinde bu hale gelebileceğini hiç düşünmemişti: giyeceği başka neredeyse hiç giysisi, kullanacağı makyaj malzemesi ve temizlik için herhangi bir şeyi kalmadığından ve bunları alacak parası da olmadığından, görüntüsü bozulmaya başlamıştı. Aynaya yaklaştı: Bu görüntüsüyle, her ne kadar bu yönde bir çabası olmamış olsa da, bu fikri hep ertelemiş olsa da, bir iş ya da başka bir şey bulması için biraz geç olduğu açıkça görülüyordu; işte o günün ertesinde, doğal olarak, bisikletini de çaldırdı.

Trensacq adını taşıyan köy, güvenli bir yere benziyordu, böyle bir şeyin olabileceğini gösteren hiçbir işaret yoktu. Victoire aracını köydeki tek bakkalın önüne bırakmış, içerde sadece bir kutu süt alacak kadar oyalanmıştı. Ama bakkaldan çıkınca sokak boştu ve bisiklet yerinde yoktu. Eskiden olsa, Victoire kıyameti koparırdı, örneğin bakkala girer, bağırır çağırırdı. Şimdi de, biraz kirli ve yüzüne bakılacak gibi olmasa da, genellikle esnaf onu hep iyi karşılardı; o pek konuşmasa da onunla konuşurlardı. Ama Victoire, kılığı, saçı başı o haldeyken, hiçkimse ona arka çıkmayacağından, yoluna yaya devam etti.

Artık yükünü elde taşımak zorunda olduğu için, yine çantasını hafifletmesi gerekti. Victoire, kirli ve kimileri de yırtık çamaşırlar beş para etmeyeceği ve bunları kimse satın almayacağı için, bir geri dönüşüm kutusunun yanına bıraktı. Artık elinde yalnızca bir çift spor ayakkabısı, bir kot pantolon ve şilte gibi olmuş bir kabanın altına üst üste giydiği kazaklar vardı; ama artık değiştirecek iç çamaşırı kalmamıştı, içindekileri imkânı olduğunda yıkıyordu, ama gözden uzak su kaynağı bulabileceği yerler pek çok değildi. Otostopla yolculuğa başladı.

Onu kocaman Renault'suna alan ilk adam neşe içindeydi, geriye taranmış sık siyah saçlı, bakımlı bıyıklıydı; petrol mavisi bir takım, gök mavisi çizgileri olan bir gömlek giymiş ve bordo triko bir kravat takmıştı. Kravatının üstünde

küçük bir zincirin ucunda stilize burç işareti vardı ve dikiz aynasından da abartılı boyutta, fosforlu bir emzik sarkıyordu. Sigorta şirketi, diye açıkladı, istedikleri her şeyi sigortalıyorum, insanların sevdikleri şeyleri sigortalıyorum, torpido gözünde sigara var, alabilirsiniz, işleriniz pek yolunda gidiyor gibi görünmüyor. Yok yok, dedi Victoire, her şey yolunda. Ha, öyle mi, dedi adam bozulmuş biçimde, peki siz, uzağa mı gidiyorsunuz? Genç kadın başını yana salladı.

İyi rastladınız, ben de oraya gidiyorum, dedi bir saat sonra, dikiz aynasından kokulu bir çam ağacının sallandığı siyah bir cenaze arabasının direksiyonu önüne çöreklenmiş ikinci sürücü. Yanıma oturmaktan rahatsız olmazsınız umarım, arkaya oturun derdim, ama işte, tabutu görüyorsunuz ya. Haa, dedi yüksek sesle, endişelenmeyin, bugün içinde kimse yok. Zaten bu zamanda pek iş çıkmıyor, tıp öyle ilerledi ki. İnsanlar artık ölmüyor. Sonra nereye devam ediyorsunuz?

Ama işte, Victoire da nereye gittiğini bilmiyordu. Henüz büyük bir kente gitmeye karar veremediğinden, haritada rastgele seçip devam ediyordu, çoğunlukla da yerin adı güzel mi değil mi, ona bakıyordu bir tek, küçük yerleşimleri seçiyor, buralarda bir iki gece konaklayıp yiyip içmeye çalışıyordu. Bu durum testere dişi gibi zigzaglı, kontrol dışı bir güzergâh çizecekti sonunda: Yolculuğu ilerletecek bir iki sapma olsa bile, hemen başka bir yöne alışması gerekecek, bir yön diğerini dengeleyecekti. Böylelikle yolculuğu daha çok bir odaya kısılıp kalmış bir sineğin ani virajlı uçuş yoluna benzeyecek, hiç mi hiç tutarlılık göstermeyecekti.

Böylece, en azından en başta, otomobil durdurmakta pek zorlanmadı. Genel kural olarak onu kadınlardan çok erkekler arabalarına alıyor, güleryüz gösteriyorlar, onunla sohbet ediyorlardı. Bu sırada Victoire sürücülerin kişiliklerinden başka, iyi belirlenmemiş bir amaca doğru götüren aracın markasını, rengini ve döşemesini gözlemliyordu. İlk zamanlarda bu ayrıntılara dikkat ediyordu, giderek daha az özen göstermeye başladı.

Hiçbir aksesuarı olmayan, sadece taşıma işleviyle sınırlı bir Renault 5'in direksiyonunda bir rahip vardı: Koltuklar sertti ve köpek olmamasına karşın, ağır bir köpek kokusu geliyordu. Adamın geriye kıvrılmış fare grisi bir yakası olan, sert kumaştan kara bir giysisi vardı ve yakasını metal bir haç süslüyordu. Tatlı sert bir babacanlıkla konuşan adam, ayağındaki pabucuyla pedallara sertçe basıyor, büyük bir orgu çalar gibi sürüyordu arabayı; dikiz aynasına asılmış bir daldaki kuru yapraklar ufalanıyordu. Üç çocuklu bir anne aldı Victoire'ı; Seat marka arabayı hoyratça kullanıyordu. Birbiri üzerine sırayla yapıştırılmış son altı yılın araba pullarıyla, çeşitli çevreci çıkarmalar ve sağlık sigortası pullarıyla dolu camın şeffaflığı zarar görmüştü, yolun sonuna gelmiş silecek pabuçları da cabası. İşte böylece Victoire, düzensiz jimnastik egzersizleriyle meşgul, biri dört diğeri iki yaşındaki iki yaratığın yanında, kapıya yapışmış durumdaydı. Büyükleri, ön koltukta arkaya doğru dönüp dizleri üstünde durmuş, dirseklerini koltuğun arkalığına dayamış, gözünü ayırmadan genç kadını izliyordu. Doğru otur, Juju, kemerini tak, dedi annesi, sonra da dikiz aynasından süzerek Victoire'a birkaç saatlik ev işi ve çocuk bakıcılığı önerdi. Veletlere kötü kötü bakan Victoire yarım ağızla cevap verdi. Eski model bir Ford Escort'un ön koltuğuna sığışmış, alaycı, çekingen, yırtık ceketli üç delikanlı aldı onu. Arkaya binen Victoire, ortadaki hariç, arkaya dönmeye cesaret edemeyen gençlerin tüysüz enselerine bakıyordu; ortadaki, ne olduğu belirsiz sorular sormaya başlayınca diğerleri onu susturdu. Boğucu bir benzin ve köpek kokusu vardı, ama bu kez arabada bir köpek vardı, Victoire'ın yanında uslu uslu oturuyor, onu nazik ve tedirgin bakışlarla süzüyordu, sahiplerinin kötü durumlarıyla ilgisi olmadığını göstermeye çalışıyor, Victoire'ın hoşgörü göstermesini istiyor gibiydi. Bu kez dikiz aynasında, gök mavisi çerçeve içinde, beyaz peluştan bir ponpon sallanıyordu.

Başka arabalara da bindi, derken para gerçekten bitmeye yüz tuttu, hayat giderek zorlaştı, Victoire'ın görün-

tüsü arzu uyandırır olmaktan uzaklaştı. Aşırı bakımsız görüntüsü yüzünden otostopla araba durdurmak giderek zorlaştı, sokakta karşılaştığı insanlar dilenci sanıyorlardı onu. Kimileri veriyordu, çoğunluk ise hiç vermiyordu ve hiçkimse bu genç ve güzel kadının sefaletine şaşmıyordu; yoksul biri genelde çirkin olurdu oysa.

Victoire topladığı azıcık parayla markasız jambon, krem peynir alıyor, pazarlarda öğleden sonraları, pazarcıların tezgâhlarını toplayıp gitmeden önce bıraktıkları zedelenmiş meyveleri topluyordu. Çiğ ve soğuk yenecek şeyleri, küçük çeşmelerden su içerek yiyordu. Ve geceler giderek daha sıcak olduğundan artık hep dışarıda yatıyordu. Uzak, terk edilmiş, kimi kez yıkıntı halindeki yerlere sığınıyor, uyumadan önce de çantasının kolunu bileğine bağlıyordu. Sadece iki kere korkmuştu: İlkinde oralı bir ayyaştan, ki kısa sürede kurtulmuştu ondan; ikincisinde de ilk başta sahiplendiği bir yerden onu kovmaya çalışan, sonra da karar değiştirip ondan yararlanmak için kalmasını isteyen, onun gibi bir evsizden. Adam zayıftı, açlıktan gücü tükenmiş biriydi, Victoire onu da uzaklaştırdı.

Ama öncekiler bir yana, bu olay onu büyük kente gitmeye ikna etti sonunda: Ertesi sabah kalay rengi bir gök altında, dünya her zamankinden daha zor bir ufuk sunuyordu ve Victoire, Toulouse'u gösteren bir ok işareti keşfedince, yanında durdu, başparmağıyla otostop işareti yapmaya başladı. Cansıkıcı görüntüsüne karşın, biraz sonra bir araba frenleyerek durdu, yağmur yağmaya başlamıştı.

Sessiz, yaşlı bir çiftçiydi bu, Pazar ayinine gider gibi giyinmişti ve bakımlı bir 605 kullanıyordu; onu ancak yirmi kilometre götürebildi, sonra da hasadını satacağı bir noter bürosu önünde bıraktı. 605'te erimiş kar ve kül kokusu hakimdi, ama arkada bir battaniye üzerine uzanmış bir tane olmasına karşın, köpek kokusu yoktu. Köpek uyuyordu, uykusunda sürekli iç geçirerek ses çıkarmasa, varlığını gösterecek hiçbir şey yoktu. Noter bürosu, geçerken Victoire'a bir göz atan çiftçilerin traktörleri ve motosik-

letleri dışında pek uğranılmayan bir yolun kenarında, kırın ortasında bulunuyordu. Victoire daha sonra birkaç saat bekledi, derken bu ıssız yerde beklenmedik biçimde metalik gri bir Saab belirdi; koltukları kahverengi deridendi, ön camını geçen yılın tarihini taşıyan bir tıp amblemi süslüyordu. Arabayı çiftçi gibi sessiz biri kullanıyordu, yalnızdı, bu adamların sessizlikleri belki de hafif bir sarhoşluktan ya da muhtemelen mutsuzluktandı. İnce ayarı yapılmış dört hoparlörlü müzik sisteminde, çok eskide kalmış bir kadının uzak kokusunun karıştığı, hafif bir kaju ve Virginia tütünü kokusu içinde Jimmy Giuffre parçaları çalıyordu. Agen'a kadar götürdü, Victoire arabadan indiğinde öğleden sonraydı.

Derken hava kararmaya, yağmur yağmaya başladı, herbir damla diğerinden daha vahşiydi ve saatler boyu hiçbir araç geçmedi. Victoire kısa sürede tamamen ıslanmış, karanlıkta kalmıştı, ta ki küçük, beyaz bir araba onun hizasında frenleyinceye dek. Hemence farkına varmamıştı bile, sonra karanlık araca mekanik biçimde bindi. Toulouse tarafına mı gidiyorsunuz? dedi bir erkek sesi. Victoire ona doğru dönmeden onayladı. Ürkmüş ve sırılsıklamdı ve vahşi görünüyordu ve ağzını bıçak açmıyordu ve belki de aklı başka yerdeydi. Aslında o denli yılmış ve şaşkın durumdaydı ki adamı gözlemleyecek hali yoktu, öncekilere de dikkatli bakmamıştı zaten. Arabanın markasıyla ilgilenmemiş, döşemesine bakmamış, ön camı neyin süslediğine ya da dikiz aynasından neyin sarktığına dikkat etmemişti. Oturduğu yerde, saçları kurumadan uyuyakaldı.

Bir saat sonra, arabanın yavaşladığını hissedip uyandı. Victoire bir gözünü açtı ve buğulu, ıslak camdan gara benzeyen büyükçe ve kaba saba bir bina gördü. Toulouse'a geldik, dedi nihayet adam, gar burası. Burası iyi mi? Teşekkür ederim, dedi Victoire titreyerek, kapıyı açıp sonra da çantasını çekti peşısıra, sürücüye bakmamıştı yine. Sonra mekanik bir sesle yeniden teşekkür edip kapıyı çarptı ve gara doğru yöneldi. Bununla birlikte, Louis-Philippe'in sesini

duyduğuna emindi; şimdi o, Fiat'ının direksiyonunda, arabayı yeniden hareket ettirmeksizin kalmış ve yeni değiştirdiği arka camdan, kirli sarı bir ışıkla daha da büyümüş, bütün gece açık kalan büfeye doğru uzaklaşan Victoire'ı gözlüyor olmalıydı. Barda bir iki kişi bira içiyordu; barın yanındaki iki çıkıntı üstüne iki video oyunu yerleştirilmişti; yanlarına asılmış bir yazıda, uzun süreli kullanımda epilepsi krizi tehlikesi olabileceğine dair uyarıda bulunuluyordu.

Victoire, Toulouse-Matabiau garında arkadaş edinecekti nihayet. Ama hemen olmadı bu. Daha önce, fırsat oldukça kendisi gibi evsiz kişilerle durum gereği karşılaşmıştı, ama onlarla içli dışlı olmaya cesaret edemediği için mesafeyi korumayı yeğlemişti. Zaten aralarından çok azı köylere gidip gelirdi, çoğu kentleri tercih eder, parklarda, pazarlarda, gar önlerinde ve büyük meydanlarda biraraya gelirlerdi. Victoire, onlar dayanışma içinde, dirsek temasında olalım, birlikte hareket edelim derken, onlarla alışverişini en aza indirmeye çalışıyordu. Zaman zaman birbirlerine içecek ısmarladıkları, ağız dalaşına girdikleri, hiçbir şey içmemiş olsalar da içmiş gibi davrandıkları olurdu. Çoğunlukla, kırmızı suratlıydılar, kırmızı bir sesle konuşurlar, el kol sallarlardı, ama nadiren kavga ederlerdi. Sanki oldum bittim bir gruba ait varlıklarmış gibi, o durumda olup da sürüden kopanlardan pek hazzetmezlerdi.

Ancak herkesten ayrı duran Victoire'ın yiyecek bulması giderek zorlaşıyordu. Bir iki hafta öncesinde yapmayı tasarladığı gibi, yine bir gün orospuluk yapmayı düşündü, ama artık çok geçti: üstü başı kötüydü, çok pisti, herhangi bir yönüyle arzu edilebilir olmaktan artık uzaktı. Kuşkusuz sokaktaki hiçkimseye çekici gelmezdi, bu alışverişe bir tek kendine benzeyenler girişebilirdi, ama onların da verecek paraları yoktu.

Onlar zamanın çoğunda birlikte dururlar ve hayallerini yarıştırırlar ya da sadece dert yanarlar ve homurdanırlardı. Yolunu şaşırmış kişilerdi bunlar, söyleyecek çok şeyleri yoktu. Victoire topluluktan uzakta durdukça ona kuşkuy-

la bakanlar oldu, nesinden kuşkulanıyorlardı kimbilir. Onlar gibi sokakta, sefil olsa da, bazı ayrıntılar bakımından hiç kuşkusuz olağan gezgin profiline uymuyor olmalıydı. Varsayımlarda bulunup sorular sorarak birçok kez bu durumuna dikkati çektikleri için, buna bir son vermek amacıyla, bir gruba girip kuşkulardan kurtulmaya karar verdi. Victoire gar yakınında oluşmuş grupları inceledikten sonra bir çifti seçti, Gore-Tex diye çağrıldığında adam, Lampoule denildiğindeyse yanındaki kadın bakıyordu. Gore-Tex diğerleri üzerinde örtük de olsa üstünlük kurmuş gibi göründüğünden, onlara yanaşmak fena olmazdı belki de.

Lampoule açık renk gözlü, çürük dişli, damarlarının, tendonlarının ve kemiklerinin açıkça göründüğü şeffaf tenli, cılız bir kızdı. Tırnakları beyazlığını yitirmişti, ikide bir gülümsüyordu. Lampoule'un iki katı yaşındaki Gore-Tex kuşkusuz adını, sahip olduğu tek değerli şeye, gorteksten yapılmış, sıcak tutan, astarlı, sağlam parkasına borçluydu. Nazik ve iri yarı biriydi, uzun boylu denilebilirdi, yakışıklı da denilebilirdi, ama hoşluğunda bir mahsur vardı: Kim olursa olsun hiçkimse hakkında kötü söylemediği için sohbeti biraz yavandı, bu yüzden Victoire daha çok Lampoule'la anlaşıyordu. Gore-Tex'in bir de, adı olmayan, iple bağlı bir köpeği vardı, köpekle konuşurken kendine baba diyordu: gel babanın kucağına, yesin güzelce yemeğini, babası. Bak, baba kızıyor ha.

O andan sonra Gore-Tex, Lampoule ve Victoire iğreti sığınaklarda, inşaat ya da hafriyat şantiyelerinde, giysileri içinde büzüşüp yanyana uyuyor, ama kimi kez de bir brandanın, bir tuval bezinin, bir muşamba parçasının altına sığınıyorlardı ve asla aralarında cinsel bir şey geçmiyor gibiydi. Acıkmaya başladıklarında Gore-Tex, nasıl oluyorsa oluyor, cebini karıştırıyor ve hep otuz beş frank buluyordu, bu sayede Victoire, Lampoule'un peşine takılıp ucuzluk marketinin yolunu tutuyordu.

Böylece Toulouse'da iki üç hafta yaşadılar, bölgedeki başka kentlere gidip geldiler, sonra yaz geldi. Sonra ne ol-

duysa oldu, birçok şehirde, şehir sakinlerinden çok belediye başkanları, serserileri görmekten bıktı; bunlar çoğunlukla yanlarında evcil hayvanlarla dolaşıyor, bakımlı kentleri dolduruyor, parklarında, ticaret merkezlerinde, araca kapalı yaya yollarında başıboş geziyor, o çok şık birahane bahçelerinin önünde beş para etmez dergiler satıyorlardı. İşte bu yüzden çok sayıda belediye başkanı, dilenciliği, kamusal alanlarda uzanıp yatmayı, tasmasız köpeklerin biraraya getirilmesini ya da bağırarak gazete satmayı yasaklayan, bunlar için para cezası, ayrıca giderleri sahiplerince karşılanmak üzere hayvan sığınağına yerleştirme cezaları öngören dâhiyane kararlar kaleme aldılar. Kısaca kopuklar gitsinler kendilerini assınlardı, ya da en iyisi, gitsinler kendilerini başka yerlerde assınlardı. Daha küçük kentlere çekilmeleri ya da köylere gitmeleri için Victoire ve arkadaşlarının üzerindeki baskı her geçen gün artıyordu.

Gore-Tex'in köpeği iki kez, az kalsın sığınağa gönderiliyordu, öyle olsa giderleri nasıl karşılarlar bilmiyorlardı, bu yüzden aralarında görüştükten sonra kenti terk etmek zorunda kaldılar. Victoire'ın Landes hakkındaki betimlemeleriyle baştan çıkan Lampoule'un ısrarı üzerine batıya doğru yollara vurdular kendilerini. Zaten Gore-Tex de gündelik tarım işlerinin çıkabileceğini düşündüğü kırsal kesimden çok şey beklediğini söylüyordu. Lampoule bu fikre gülümsedi, ama mezra ve köylerde onlara herhangi bir iş teklif eden olmadı. Başıboş gezmeyi sürdürdüler. Victoire'ın tecrübesi ve oraları bilmesine karşın yiyecek bir şeyler ve geceleri sığınak bulmak daha zordu artık: Bir köyde üç kişilik bir grup hemen fark ediliyordu, tek başına genç bir kadına sempatiyle bakarlarken, üçü birarada olduklarında onlardan kuşkulanıyorlardı. Çaresiz kalınca, kimseye zarar vermeden birkaç hırsızlık suçu işlemek zorunda kaldılar.

Bunlardan ilki, keşfe çıkan Lampoule ile Victoire'ın erkenden yatağa girmiş bin nüfuslu bir köyde sığınak aradıkları bir gece, tesadüfen işlendi. Oturulan evlerden uzak

durup daha ziyade hangar ya da garaj girişleri ararken, zorladıkları bir kapı, itilir itilmez kendiliğinden kırılıverdi. Guyenne et Gascogne adlı bölgesel bir zincir mağazanın arkasındaki bu yer, ürün deposuna açılıyordu. Hiç tartışmadan, tek kelime etmeden, hiç düşünmeden, doğal bir davranışmış gibi, dört kutu sardunya ve ezme, iki şişe kırmızı şarap, bir seri üretim peynir ve dört kutu pastörize süt aldılar. Sonra bu yiyecekleri uzak bir yerde, karanlıkta, bir çimenlik sınırında tüketmek için olabildiğince hızlı biçimde bölgeyi terk ettiler. Ne Gore-Tex ne Lampoule ne de Victoire daha önce böyle bir uç noktaya ulaşmıştı, ama hareketin basitliği onları devam etmeye yöneltti. Böylece yeniden çaldılar, hem de gün ortasında.

Ama çok dikkatli yapıyorlardı bu işi, aşırıya kaçmadan, aynı basit yöntemle: Victoire marketçiyi oyalarken Lampoule bir iki temel gıda maddesini, yine hep az miktarda aşırıyor ve bu iş hep başarıyla bitiyordu. Her şey iyi gidiyordu, ta ki o fırtınalı geceye kadar: Mantosunun altındaki iki kutu ravyoliyi sıkıca tutamayan Lampoule kapıdan çıkarken kutulardan birini düşürüverdi. Hay Allah'ın belası, diye bağırdı marketçi, kasanın çevresini dolaşıp seğirterek. Hay sizi gidi pislikler, Allah'ın belaları, diye küfre başladı genç kadınların peşinden koşarak, ama onlar böyle bir işin başlarına gelebileceğini önceden düşündükleri için, kararlaştırdıkları gibi, iki ayrı yöne doğru koşmaya başlamışlardı.

Victoire birkaç dakikadan az bir süre sonra, marketçinin yardımına yetişen komşular ve müşteriler arasında, elli yüz metre arkasından, küfürler savurarak ve nefes nefese koşuşturan ve diğerlerinden daha iri yarı olan ikisini fark etti. Koşarken sağ tarafta duvara yaslanmış duran bir bisikleti gözüne kestirdi ve geçerken gidonundan tutup bir hamleyle üzerine atladı, sonra deli gibi pedal çevirmeye başladı. Birkaç hafta öncesinden epey talimliydi, bu aletleri kullanmada ustalaşmıştı. Ama bu bisiklet kırık dökük bir şeydi, donuk bakır yeşili renginde, kısık sesli zili,

paslı jantları, sallanıp duran çamurlukları olan bir bisikleti: dinamosu çalışmaz, pedalları birbirinden farklı, dişlisinin dişleri dökülmüş, çatalı asimetrik ve lastiklerinin havası inmiş bir bisiklet. Pompası da yoktu. Ayrıca çatlamış oturağı kıçınızı fena halde kemiriyordu. Yağmaya başlayan yağmur da cabası.

Bu kusurlara karşın Victoire arkasından gelen küfür ve bağrışmaların giderek zayıfladığını duymasına yetecek kadar hızlanmıştı. Karanlık gök altında, yanıp sönen solgun sokak lambalarının ışığında, köyün dışına, herhangi bir yöne doğru giden bir yol aradı. Kısa süre sonra son lambayı da arkada bıraktı ve karanlığa gömüldü. Bu iş pek kolay değildi: Sarımsı küçük bisiklet lambasının hiçbir yararı yoktu, kısa süre sonra hiçbir şey göremeyecekti. Üstelik saçları gözüne gelecek, yüzünden akan yağmur suları da onu tamamen kör edecekti, ama elinden geldiğince bütün dikkatini, yarı yarıya silinmiş kenar çizgisinin iyi kötü işaret ettiği yola vererek, dosdoğru ileriye pedal çevirmeyi sürdürecekti.

Bisikleti sürdü, karşıdan gelen birkaç araç ışıklarıyla gözlerini kamaştırdı, yanından geçenler su sıçrattı, ama bunlardan hiçbiri peşine düşmüş araç değildi. Arkadakiler birkaç yüz metre sonra takibi bırakmışlar gibiydi, ama Victoire pedal çevirmeyi sürdürmüştü. İliğine kadar ıslanan, titreyen Victoire, pedallara adamakıllı asılıyordu ve ne kadar dikkat etse de, sol tarafta keskin viraj işareti gösteren bir levhayı fark etmedi. Birden beyaz çizgi buhar olup uçtu, Victoire ön tekerleğin pek derin olmayan bir çukura doğru düştüğünü anlayamadı bile: Sonra bisiklet tepetaklak olunca Victoire çukurun ötesine, dikenli çalılıklara fırlamış, başını burayı sınırlayan bariyere sertçe çarpmıştı. Ama, nasılsa bir gün ölünmeyecek mi, şimdi olsun, karanlığın ortasında her şey berbat oldu zaten, yağmur, dikenler, soğuk, en iyisi umutsuz bir ameliyat öncesinde, anestezisti gülümsemeyle karşılar gibi, hemen şimdi yitirelim bilincimizi, olsun bitsin. Böylece duyular, çevredeki

gürültüler —sallanan zincirler, çamurluğun sürtünüşü, zilin son nefesi ve boşta dönen tekerlerin belirsiz çıtırtısı—, hepsi bir anda olup bitiverdi.

Victoire'ın bilinci ancak uzun süre sonra açıldı, gözlerini hemen açamadı, geçmişine ilişkin bir şey de hatırlayamadı, tıpkı bir iki ay önce, ölmüş Félix'in yanında uyandığında olduğu gibi.

Böylece kendini çenesine kadar çekilmiş, kekre kokulu sert bir örtünün altında buldu. Victoire bir elini tampon gibi katlanmış nemli bir bezin bulunduğu alnına götürdü, derken birbiri ardına bazı hisler uyandı içinde, önce nereden ileri geldikleri birer birer açıklığa kavuşuyor, sonra birbirlerine bağlanıp kümelenerek hafızayı yeniden oluşturuyorlardı. Kafasındaki belirsiz acı ona bariyeri hatırlattı, ellerindeki, bacaklarındaki ve bir yanağındaki bitmek bilmez yanmalar da dikenli çalılıkları, sonra bir gözkapağını açtı. Çevresindeki ışık zayıftı, biraz kekre, sarı bir ışık, elbette bu izlenim kokudan geliyor da olabilirdi. Victoire gözlerini çevirince pek uzakta durmayan iki ayrı koltukta iki adamın oturduğunu ve gaz lambasının her iki yanından kendisine baktıklarını fark etti.

Bunlardan biri bir kolu yırtılmış bej renkli bir anorağı çıplak gövdesine geçirmişti, diğerinde de deniz rengi bir kamyoncu kazağı vardı, her ikisi çamur ve yağla lekelenmiş bol kotlar ve büyük tırmanma ayakkabıları giymişlerdi. Anoraklı adam esmerdi, sert yapılı, sert bakışlı, mendebur biriydi. Diğeri daha iri ve yumuşaktı, neredeyse keldi, o da kalın dudaklarıyla hiç gülümsemiyordu ve yüzü sinema oyuncusu Zero Mostel'inkini andırıyordu ve Victoire bu haliyle bu benzerliği ânında fark etmesine hem şaşırmış hem de bundan hafifçe gururlanmıştı. İki adam konuşmuyorlardı.

Victoire konuşmak istedi, ama öncelikle, ne diyecekti, sonra dudaklarını kıpırdatmayı denediği anda midesi bulandı, dudakları o kadar kuruydu ki kuruyup sertleşmiş ekmek parçaları gibi görünüyordu, vücuduna ait değildi sanki. Susun, dedi alçak sesle sert görünüşlü adam, şim-

dilik konuşmayın, dinlenin. Burada güvendesiniz. Diğeri uzaklaşmış, iki sandık arasına sıkıştırılmış piknik tüpü üstüne konmuş bir çaydanlığa uzanmıştı.

Victoire kafasını salladıktan sonra —ama bu hareketle bütün vücudu geriye doğru yaslandı— gözlerini kapattı — her şey yeniden dağıldı aklında— sonra yeniden açtı gözlerini; odayı dikkatle gözlemledi. Düzeltilmiş toprak bir zeminin üstüne atılmış bir şiltenin üstündeydi, alçak tavanlı küçük bir odaydı burası, Everite, Placoplâtre ve fibrosiman malzemeden yapılmış duvarları olan bir tür kulübeydi. Duvarları coğrafya, porno ve spor dergilerinden kesilmiş dinsel ve dindışı, pornografik ve sportif resimler, çeşitli duvar kağıdı parçaları süslüyordu. Mobilya olarak türlü boylardaki sandıklar ve duvara yaslanmış daha büyük bir şilteyle, ayrıca hasarlı ve onarım görmüş birkaç koltuk ve küçük masa vardı. Yerde bir yığın mutfak araç gereciyle birlikte alet edevat sürünüyordu, giysi mi paçavra mı olduğu belli olmayan bezler, çorapların üstünde amblemli çantalar, on birde durmuş mekanik bir çalar saat, anten yerine bir dişi sokulmuş çatalın bulunduğu bir radyo.

Zero Mostel bir maşrapa getirip sert görünüşlü adama uzattı, o da içindekini Victoire'a, eliyle başının altından tutarak, yavaşça, küçük yudumlarla içirdi. Paket tavuk bulyon olabilirdi bu, baharat katmışlardı sanki. Sıcaktı, vücutta yavaşça ve her yana yayılıyordu, Victoire neredeyse hemen sonra uyuyakaldı. Gözlerini, belki de ertesi sabah, yeniden açtığında odada yalnızdı. Naylonla kaplanmış duvardaki delik, gökte yükselmiş, parıldayan bir güneşi haber veriyordu. Kulübenin kapısı sert görünüşlü adam tarafından açıldı, adam eşikte, elinde kulaklarından tuttuğu ölü bir tavşanla hareketsiz duruyordu. Victoire ve adam bakıştılar, sonra adam gülümsedi ve uzun bir kasap bıçağı alarak tek hamlede hayvanın başını kesiverdi, tavşanın vücudu ayaklarının ucuna düştü ve Victoire yeniden bayıldı.

Sert görünüşlü adamın adı Castel'di, Zero Mo-tel'inkiyse Poussin. Castel ve Poussin, her ikisi de Jean-Pierre de-

nildi mi bakıyordu, dolayısıyla, diye söyledi Poussin, yeniden uyanan Victoire'ın yastığını düzeltirken ve Castel de tavşanı pişirirken, bize soyadımızla seslenilmesi daha basit olacak. Yoksa kimin kim olduğunu şaşırırız. Poussin, Castel kadar sert mizaçlı görünmüyordu, davranışları da o kadar kaba değildi: Kendine gelen Victoire onun sayesinde kendini güvende hissediyordu.

İki adam da ellili yaşlardaydı, işsiz işçilere benziyorlardı, ama ikisi de kesin sözlerle, üstelik Poussin de kibarca konuşuyordu. Castel'in sesi biraz kırıktı, kuruydu, soğuk motor egzosu gibi kuruydu, Poussin'inki geniş geniş çınlıyordu, kaygandı, fiillerinin ekleri subaplar gibi çalışıyor, dolaysız nesneleri yağ içinde yüzüyordu. İnsanlardan uzakta, para olmadan yaşıyorlardı ve geceleri yakınlardaki döküntü ve çöplerden topladıklarıyla, kimi kez de yakaladıkları küçük hayvanlarla, tavşanlar, ayrıca kirpiler, hatta kertenkelelerle besleniyorlardı ve cinsel olarak birbirlerini tatmin ediyor gibiydiler. Bu sizin işinize gelir, dedi bir gün Poussin Victoire'a. Çünkü kimseyi bulamayınca size tecavüz ederdik, kesinlikle, peki ya sonra, haliniz ne olurdu?

Bu hayatı üç yıldır sürdürüyorlardı, hiçkimse rahatsız etmemişti onları. Ücreti pek iyi olmayan işler yaptıkları elektronik parça şirketinden kapı dışarı edilince, Paris civarında işsiz gezmektense kırsala çekilmeye karar vermişlerdi. İmkânları bu tasarıyı burjuva tarzda gerçekleştirmeye yetmeyince, iklimi onlara uygun olan bu bölgede, uzun yürüyüşler ve özenli keşiflerden sonra, bu ıssız yıkıntıyı keşfetmişlerdi. Bakımını yapmışlar, sağlamlaştırmışlar, ellerinden geldiğince düzenlemişlerdi, ve ilk zamanlarda, diye yakınıyordu Poussin, biraz zor olsa da önce keyif almışlar, sonra da alışmışlardı. Victoire onların hikâyesinden esinlenip durumunu haklı çıkaracak bir hikâye uydurmuştu. Boşanma, işten çıkarılma, haciz, küçük suçlar, serserilik, asliye hukuk mahkemesine düşüş ve başıboş seyahat. İşte böyle, dedi Victoire, kendimi kaybettiğimi düşünüyo-

rum. Bu çok da kötü bir şey değil, dedi Poussin. Kendimizi kaybetmezsek kaybolur gideriz.

Victoire en çok onunla anlaşıyordu; bisikletten düştükten sonra yaralarını birbiri ardına iyileştiren, sonra da bisikleti tamir eden oydu. Castel balığa, ava, malzeme ya da, tamiri Poussin'in başına kalacak döküntüler aramaya gittiğinde, ilk zamanlarda evde onunla kalıyordu; sohbet ediyorlardı. Sonra sıra Castel'e geldi, gerginliği yokoldu, dışarı çıkarken Victoire'ı yanında götürüyor, o da bu yolla bazı temel teknikleri, okla karatavuk avlamayı, çıplak elle sazan tutmayı, üç büyük taş ve dengeye oturtulmuş iki dal parçasıyla tuzak kurmayı, yani yasakoyucunun yasakladığı her şeyi öğrendi. Yasak zamanlarda ve özel yerlerde, yasaklanmış araçlarla, izinsiz yapılan bu işlerde alınacak önlemler hakkında bilgi aldı. Geceleri birlikte moloz yığıntılarına ve şantiyelere gittiler, bir teneke boya ya da bir torba çimento, gaz, Poussin'in tamir edeceği koltuk ve küçük masalar getirdiler.

Tedbiri elden bırakmamak için, yani ilke olarak nadiren hırsızlık yaptılar. Bu işi sadece yenisine ihtiyaç duydukları şeyler için, ikinci ellerin işe yaramadığı durumlarda yaptılar —sonuçta sanıldığından, düşünüldüğünden çok az şey vardı böyle. Temel besin maddeleri, traş bıçakları, mumlar, zaman zaman sabun. Geri kalan her şey çöpten bulunabilirdi. Hatta insanların çoğunlukla yarı kullanılmış olarak, kimi kez yepyeniyken attığı ayakkabılar, her ne kadar uygun numara olmasa da; hatta atılmış uzaktan kumandalarda yarı yarıya kullanılmış piller. Bununla birlikte, Victoire'ın ihtiyaçları için, ipe asılmış çamaşırlardan aşırdılar, ama bir kereliğine. Akşamlarıysa radyo dinleyerek kâğıt oynuyorlardı, müzik ve spor karşılamalarını, haberleri dinliyorlardı.

Son aylarda Victoire gazeteleri çok okumamıştı. Golf sahasının yanındaki evdeyken, gazetelerde Félix'e dair haberler arar, bulamazdı ve sadece başlıkları okurdu. Daha sonra Lampoule'la birlikte ya da tek başına, gazetelere göz

atmayı sürdürdü; gazete bayilerinin önünde yapıyordu bu işi, veya kimi kez çöp sepetinden sarkan ya da bir bankın üstüne bırakılmış, önceki günün gazetesini okurdu; yarı yarıya okunmuş olurdu bunlar, insan yaz günü haberleri pek takip etmez çünkü. İnsan, efendilerinin bunu bildiğini; o uyurken, uyandığında kafasını yormak zorunda kalmayacağı büyük manevraları geliştirdiğini bilir: Uyandığında şaşıran insan yeni ücretler ödeyerek yeni efendilerine selam durur. Ama Castel ve Poussin, dünyanın dışında olsalar da, bir gözleri onlardaydı. Böylece av mevsiminin açıldığını öğrendiler. Açılış günü Castel sabah erkenden, Victoire'ı yakındaki küçük ve durgun gölün kıyısına götürdü, el aynası gibi oval olan gölün, el aynasının sapı gibi bir kanalı vardı; burada iki yeşilsazan tuttular.

Sonraki günler Victoire dev çalılık gibi sık yapraklı kavakların bulunduğu bu gölün kıyısında çok zaman geçirdi; karşı kıyıda oturuyordu. Yazın çoğu zaman hiçbir hava hareketi, dibinde birbirine meydan okuyan, aralıksız birbirini takip eden, çiftleşen ve birbirlerini acımasızca parçalayan çok sayıda turnabalığının, sazanın, uzunlevreğin bulunduğu suyun üzerine, oyun kâğıtları gibi yansıması çıkan bu kavakları kımıldatmazdı. Balıkların kımıltısı suyun yüzeyini hareketlendirip bulandırır, burada kimi kez sanki hafif bir nefesle, ağaçların yansıması dalgalanır —sanki göl bu ağaçları fazlasıyla sabit gördüğünden sahte bir rüzgâr yaratarak gökyüzünün yerini alırdı. Kimi kez de, tam aksine, gerçek bir rüzgâr yaprakları, ama daha çok suyun yüzeyini kımıldatır, böylece yüzeyde ağaçların çok sallanan yansımaları o kadar bulanıklaşır ki hareketsiz gibi görünür —sanki bu kavaklar hiçbir zaman kendi yansımalarıyla anlaşamazlarmış gibi.

Ağustos ayı ortalarında rüzgâr onları daha sık, daha fazla salladı, yağmur yağdı. Poussin, her yaz böyledir, dedi, hava on beşinde çark eder. Aslında bu sadece bir sondu, yazın sonu, mevsimin son aşamasıydı: kimi kez hava daha sıcak olsa da artık eskisi kadar güç yoktu, motor güçten düşmüştü, bu sıcak boşa dönen bir kuyruklu yıldızın kuyru-

ğuydu, yokuş yukarı inen arızalı arabaydı, yüksek sıcaklıkların önünü alan serin günler ve gölgelerin uzadığı görülüyordu. İki adamın yanındaki hayatı Victoire'a tatili, zorlu da olsa tatili çağrıştırdığı için sonbaharın başlangıcı da eve dönüşü, dönüş sorununu anımsatıyordu. O bu sorunu bir yana bırakırken, biri, muhtemelen bir avcı, sorunun cevabını buldu.

Göllere ve tepeciklere dönmekten sıkılmış biri, muhtemelen bir avcı, bölgeyi gözetlemeye koyuldu, sonunda Castel'i fark etti, bir iki yere bildirdi; derken Eylül başında serin bir sabah, yataktan yeni kalkmışlar, henüz konuşmaya bile tam başlamamışlar, dişleri fırçalama zamanını biraz erteleyip kahve hazırlamaya koyulmuşlardı ki önce jandarma arabasının motorunun sesi, sonra da mavi ışıkları geldi. Yarı giyinik Victoire, jandarma göründüğünde hâlâ kulübedeydi: bir ceket giymeye, araba park ederken bir çanta almaya, arabadan iki adam inerken de çantaya bir iki şey koymaya yetecek zamanı ancak bulabildi; jandarmaların, duvara doğru işemekle meşgul Poussin'e yaklaşmalarını fırsat bilip bulabildiği kör noktadan kulübeyi terk etti. Kapıdan geçip duvara sürtünerek, parmaklarının ucunda çıktı, kalbi çarpıyordu, yakındaki ormana ulaştı. Adımlarını ele verecek pek az ölü yaprak vardı henüz, ama ilk başta ağaçların arasına çok yavaş daldı, nefesini tutarak, sonra yeterli mesafede olduğunu düşününce, çok hızlı koşmaya başladı ve kuşkusuz çok uzun süre koştu, ta ki ilk yola rastlayıncaya kadar ve sonra bir başkası, sonra yine, kenarında yıpranmış eski bir kilometre taşının bulunduğu bir başka yol. Victoire taşa oturdu ve bağcıklarını bağladı.

Sonraki günler, elinde harita olmadığı için, işaret levhalarına bakarak ve belli bir amacı olmaksızın yönünü buldu. Kimi kez gece yürüdü, öğleden sonraları uyudu, yerlerden atılmış ekmekler, bırakılmış sebzeler topladı, bir plastik torba bulup bunları içine koydu ve torbayı sapını bağlayarak taşıdı. Victoire kısa süre içinde pis ve hırpani bir görünüm aldı, gittikçe daha çok kişinin onu araba-

sına almak istemediği ortaya çıkıyordu, zaten onu arabaya aldıklarında da nereye gittiğini pek söyleyemiyordu. Victoire, istedikleri yere götürsünler ve ona soru sormasınlar diye, alık gibi davranmaya başladı, öyle olduğunu düşünüyordu, aslında çoğunlukla da ona öyle bakıyorlardı. Tek başına konuştuğu oldu, sıklıkla, kimi kez ayrıntılı ama kimi kez de tek heceli sözcüklerle, bir söyleşiye cevap veriyormuş gibi, sözlü sınavda, soruları duyulmayan bir soruşturmadaymış gibi davranıyordu. Karanlıkta görüntüsünün sürücüleri daha az caydıracağını düşünerek sadece hava kararadıktan sonra otostop yapıyordu artık.

Öte yandan yeniden yalnız kalışının üçüncü akşamı Victoire hâlâ otoyol kenarındaydı, her motor sesi duyduğunda başını bile çevirmeden parmağını hafifçe kaldırarak yürüyordu ki bir ışık yumağı gövdesine hafifçe çarptı ama araba frenlemeksizin onu geçip gitti. O yöne doğru baktığında biraz eski bir araba görür gibi oldu, Gérard'ın arabası gibiydi, ama içini görememişti —çok hızlı geçmişti, içi çok karanlıktı. Victoire durdu, arka lambalar kısa sürede uzaklaştı ve ani virajda kayboldu; sürücünün onu görmemiş olması imkânsızdı, ama onu tanıyıp tanımadığı belli değildi. Victoire yürümeye başladı.

Virajın sonunda, yolun kenarında, ışıkları açık, motoru durmuş halde bekleyen Simca Horizon'u görünce yavaşlamamaya çalıştı. Victoire normal adımlarla, her zamanki tavrıyla, anlamsız yüz ifadesiyle, arabanın yanından geçip gitmeye karar vermek zorunda kaldı, ama tam araba hizasına geldiğinde, cam açıldı ve Victoire gülümseyen Gérard'ı gördü. Siz olduğunuza emin olamadım, dedi Gérard, hemen duramadım, Victoire cevap vermedi. Bunun olanaksız olduğunu düşündüm, diye sürdürdü Gérard, gördüğüm iyi oldu. Bakışlarıyla onu süzerken, gülümseyişi memnun birinden çok, eğlenen birinin bakışlarını andırıyordu, Victoire başını çevirip yürümeye devam edecekti ki, bekleyin, dedi Gérard, nereye gidiyorsunuz, sizi bir yerlere bırakabilir miyim? Atlayın hadi; arabaya bindi.

Gérard'ın üstünde önceki paltonun aynısı vardı; farkı, yeni ve daha kaliteli olmasıydı, aynı kumaş, aynı renk, Victoire hemen fiyatını tahmin etti, sonra çalınan parasının kaçta kaçı olduğunu. Gérard hareket etti, on-on iki kilometre sonra durdu, arabayı bir patikanın girişine çekti, kontağı kapattı, farları söndürdü ve genç kadına döndü. Biraz konuşalım, dedi, sohbet edelim. Elini Victoire'ın bileğine koyarken karanlıkta seçilen gülümseyişi eğlencenin dozunu arttırmak istediğini belli ediyordu, ama beni rahat bırakın, diye bağırdı Victoire elini geri çekerken, bu arada gün boyu söylediği tek cümlenin bu olduğuna dikkat etti. Hadi, hadi, dedi Gérard. Rahat bırakın, diye tekrarladı Victoire geveleyerek. Eskiden öyle değildi, diye hatırlattı. Param, dedi Victoire, ve Gérard gülümsemeyi kesip, şaşırtıcı ölçüde neşeli bir gülüşle kişnedi. Ne parası, diye bağırdı madrabazca bir mimikle ellerini öne uzatıp açarak ve Victoire yine, param, benden aldığın para, dedi o hâlâ gülerken. Ben almadım ki, diye devam etti Gérard özellikle alıklara özgü bir gülüş sergileyerek. Ben çalmış bile olsam, kanıtınız yok. Biliyorum, dedi Victoire, bildiğimi biliyorsun. Peki, dedi Gérard, eğer bundan eminseniz polise gidin, ha, neden polise gitmiyorsunuz, beni polislere tercih etmez misiniz?

Bunu söylerken bir elini Victoire'ın omzuna koyuyor, diğeriyle de belini kavrayıp kendine doğru çekiyor, bu sırada da kollarını zaptetmeye çalışıyordu, tam kıskıvrak kucaklayacağı sırada Victoire sertçe açıp V yaptığı iki parmağını adamın gözlerine dürttü, sonra da hızla kapıyı açtı. Çığlıklar atıp küfürler savuran adamı arkasında bırakıp yine ağaçlara, makilere, dikenli dallara doğru koştu, gün doğuncaya kadar onunla bir daha karşılaşmamak için yollardan uzak durarak, titreyerek oralarda kaldı, plastik çantasını arabada unuttuğunun farkına ancak sabah varabildi.

Daha sonra Eylül ortası nemli bir Perşembe günü Victoire'ı önce bir veteriner, sonra kır ortasında içecek otomatının önünde durmuş nazik bir spor malzemeleri tüccarı aldı. İsterse sıcak bir şey ikram etmeyi önermişti

ona —süt, sonra da çay— hava bozunca onunla bir şeyler içmiş, sonra da ayrılmıştı, Victoire yalnız kalmıştı. Aydınlatması iyi olmayan ama şimdiden aşırı ısıtılmış bu mola yeri şöyleydi: barın yanına konulmuş gazlı radyatör sonuna kadar açılmıştı, masaların üstünde çizgili muşamba masa örtüleri vardı, pencerelerden kalın perdeler sarkıyordu, barın arkasında, küçük bir arma dizisinin ardında, raptiyeyle tutturulmuş, sinek pislikleriyle lekelenmiş, uzaklara hiç gönderilmemiş altı kartpostalın üstünde, yarım kalmış bir şişe koleksiyonu bekliyordu. Aile mutfağı ve söküotu, tam buğday ekmeği ve eski salam kokuyordu.

Az kişi vardı, sanki tek başına çalışıyormuş gibi mahzene ve avluya gidip gelen, bir görünüp bir kaybolan bar sahibi, Victoire dışında iki müşteri, biri barın önünde ayakta duran sağlam müdavim, diğeri, oturan, geçerken uğramış biri. Susuyoruz. Kimi kez sessizliği bozmak için müdavim, bar sahibi gelince ona bir şeyler söylüyor, o ise karşılık vermiyor, sonra da geçerken uğramış kişiyle konuşuyor, o da sadece onaylıyordu. Duvar saati ve belli aralıklarla kısa boğuk ateşleme sesleri çıkaran gazlı radyatörün termostatı sessizliği dolduruyordu. İçerisi sıcak, bir kadın iki kez girip çıkıyor, her defasında bir şeyler söylüyor, belki de içerisinin çok sıcak olduğunu, ne dediği, kime dediği pek anlaşılmıyordu ama. Geçerken uğramış müşteri sonunda çıkıyor ve müdavim de susuyor, kapı açılıp da Louis-Philippe belirdiğinde arkasına bile bakmıyor.

Louis-Philippe eşiği aşıp soğuk ve nemli havadan hamam gibi mola yerine girince gözlükleri buharlandı. Çıkarıp silmeyen Louis-Philippe portatif bir sisin ardında gizlenmiş gözleri görülmeksizin barı katetti. Bara ulaşınca, alçak sesle sipariş verdi, Louis-Philippe kör gözlüklerini boş salonda gezdirdi, sonra Victoire'ın üstüne odaklandı, masasına doğru yürüdü ve karşısına oturdu. O zaman buhar merkezden kenara doğru yavaşça ve simetrik olarak dağılmaya başladı, Victoire önce sadece gözbebeklerinin siyah odağını, sonra da giderek irisi ve göz beyazını gördü.

Louis-Philippe konuşmaya başlamadan önce, çerçevenin üstüne binmiş kaşları da dâhil iki gözünün tamamen görülür hale gelmesini bekledi.

Félix davası kapandı, dedi, artık düşünme. Victoire'a herhangi bir suçlama yoktu, dosyayı rafa kaldırmışlardı. Önceleri ortadan kaybolmuş olması dikkat çekmiş olsa da ona karşı kullanılabilecek herhangi bir şey akıllarına gelmemişti. Kuşkulanan, hatta aklına getiren bile olmadı; artık Paris'e dönebilirdi. Seni geri götürmeyi teklif ediyor değilim, ben ters yöne, İspanya'ya gidiyorum. Konuştuğu süre boyunca Victoire, Louis-Philippe'i kayıtsız bir edayla ve pek iyi anlamamış gibi görünerek süzdü. Bununla birlikte, aynı akşam, ara yollardan Bordeaux'ya ulaştı, orada otoyol gişelerinin yanına dikildi; on saat sonra Paris'teydi.

Yarım römorklu kızıl renkli Scania onu Metz otoyolu ayrımında bıraktı, Victoire oradan Bercy kapısına kadar yürüdü sonra kuzeye doğru Maréchaux kemerini izledi. Montreuil Kapısı'nda sola, Nation yönüne doğru Avron sokağına döndü, oradan da yine metro ekseninde kuzeye doğru, Père-Lachaise, Belleville, Stalingrad olarak sıralanan bulvarlar dizisine geçti.

Victoire tarım fuarının barakalarıyla dolu La Chappelle'den sonra Rochouart'ı, sonra Clichy'yi izledi, birbirine ters akan araba trafiğinin ortasınddaki orta kaldırımdan hiç ayrılmadı. Üstünde bankların ve ağaçların bulunduğu orta kaldırım işsiz adamlarla, yaşlı insanlar, göçmenler, kimi kez üçer üçer banklara oturmuş ve ayaklarının ucunda uçuşan sararmış yaprakları ve buruşturulmuş kâğıtları seyreden adamlarla doluydu. Batignolles Bulvarı, Saint-Lazare Garı'na çıkan yolları gördüğünde, Victoire'ın aklına bir fikir gelmiş ya da aklında netleşmiş olmalıydı ki adımları hızlı ve kararlıydı. Yine sola, Rome sokağına dönüp buradan aşağı indi, gara kadar müzik mağazalarındaki kemanlara göz attı.

Saint-Lazare'ın giriş holü, boyalı ahşap tavanı altında, çapraz kesimli metal ve sağlamlaştırılmış camdan, uzun bir

dikdörtgendir, boylu boyunca otomatik bilet makinaları vardır. Geniş kenarında, doğu tarafında, Snack Saint Lazare Brasserie, doğusunda, Fransa için ölmüş demiryolu çalışanlarının anısına yapılmış iki boyutlu bir heykel vardır. Snack'in önünde camdan bir kafesin yanında siyah sentetik giyinmiş, bellerinde aletleri olan iki güvenlikçinin bulunduğu uzun mesafe biletleri gişesi bulunur; Victoire da buraya girdi.

Bu salonu bir duvar saatiyle iki video ekranı süslüyor, ortasında perspektif verilmiş bir lokomotifle birlikte şematik Fransa haritası bulunuyordu. Victoire önünde tıpkı bir bulut gibi hep aynı ve hep farklı olan, sürekli bir kuyruğun hazır bulunduğu 14 numaralı gişeye doğru yöneldi. Gişe memurları mavi renkli bir perdenin arkasında, ortasında yuvarlak bir deliğin olduğu camlı bölmenin ardında duruyorlardı. Yolcu adayları daha az ödeyerek geliş gidiş bileti almak için sahip oldukları indirim haklarını bu delikten sıralıyorlardı. Onlara küçücük bir bakıştan fazlasını göstermeyen gişe memurları isteklerini bilgisayara yazıyor, sonra ödenecek fiyatı söylüyorlardı. Victoire kuyrukta yerini aldı ve sırası geldiğinde, alçak sesle Louise dedi.

Camın öbür yanında genç bir kadın başını birden kaldırıp gözlerini şaşkınlıkla açtı. Burada ne yapıyorsun, diye sordu Louise. Hiç, dedi Victoire, her şey yolunda. Victoire'ın elbisesine, saçlarına, sonra yüzüne bakan Louise hemen bir yorum yapacaktı, vazgeçti, sustu. Sonra anlatırım, dedi Victoire. Bak, dedi Louise göz ucuyla Victoire'ın arkasında oluşan kuyruğu göstererek, çok zamanım yok, sen şimdi ne istiyorsun? Nereye gideceksin? İndirimin var mı? Hayır, dedi Victoire, bir yere gitmiyorum. Daha doğrusu buraya yeni geldim. Sonra anlatırım, diye söz verdi yeniden, ama bu akşam sende kalabilir miyim, sadece bu gece? Ters bir zaman, dedi Louise, biraz zor bu. Şu sıralar yanımda Paul var, Paul'ü hatırlarsın, nasıl biri olduğunu biliyorsun. Aşkın ne olduğunu da bilirsin, merhamet ya da yansıma, hep aynı.

Sadece demiryolu ulaşımına dair bilgilerin aktarılması için düşünülmüş ve Victoire'ın altı ay önce Louis-Philippe'in arabasının camında gördüğünden daha düzgün olan, gişe camındaki bu yuvarlak deliğin, bu tür bakış açılarına tanıklık etmesi ve bütün sistemi çökertmemesi çok şaşırtıcı. İstersen Lucien'e sor, bir bak bakalım, diye fikir verdi, adresi var mı? Var sanırım, dedi Victoire biraz düşünerek, on üçüncü bölgede miydi? Yazayım, dedi Louise, Arago Bulvarı'nın aşağısında, üstünde paran var mı biraz? Şey, yok, dedi Victoire, yok. Al, dedi Louise.

Victoire, Denfert-Rochereau durağına kadar metroyla gitti, sonra, Ekim ayında eski bir okul kitabındaki sonbahar resmine benzeyen Arago Bulvarı'na indi. Bumerang biçimindeki bulvarın kenarlarında, serin havalarda, gri ışık olduğunda ve hava basık olduğunda, kimi kez arabaların üstüne golf topları negatifi gibi düşen kestanelerin olduğu kızıl ağaçlar bulunuyordu. Lucien'in dairesi bulvarın en altında, Gobelins'e doğruydu, Victoire orada on-on beş gün kalabilirdi.

Lucien'i şöyle böyle tanıyordu, Louise'in evinde iki kez karşılaşmıştı, ama neyse ki saatleri uyuşmuyordu. İki odalı evde neredeyse hiç karşılaşmamışlardı, Lucien sabah erkenden evden çıkarken Victoire hâlâ uyuyor oluyordu, öğleden sonra da Victoire olmuyordu ve akşam Victoire geç geldiğinde o uyuyor oluyordu. Lucien uyandığında küvetin kenarında Victoire'ın saç telini buluyordu, bir satır yazı, uzun bir imza, bütün adlarıyla birlikte soyadının da olduğu, karmaşık bir paraf gibi.

Victoire sonraki haftalar daha önce gidip geldiği yerlerden uzak durmuştu. Sonra Kasım ortasında bir akşam, normal görüntüsüne kavuşunca, Central'e kadar gitme tehlikesini göze aldı. Ayrılışından beri oraya hiç dönmemişti, ama içeri girer girmez barın yanında güzel bir kadının yanında Félix'i gördü.

Sapasağlam görünen Félix, Victoire'ın yaklaştığını görünce özel herhangi bir heyecan duymadı. Yahu, diye ses-

lendi sadece, nerelere kayboldun? Her yerde seni aradım, Hélène'le tanıştırayım, Hélène'e gülümseyen Victoire, Félix'e nasıl olup da ölmemiş olduğunu sormaktan çekindi, sorsa ortamı bozabilirdi, sormadı, sek beyaz şarap ısmarlamayı tercih etti. Peki ya Louis-Philippe, dedi, son günlerde gördün mü onu? Ha, dedi Félix, bilmiyor musun. Üzgünüm. Sizi yalnız bırakayım biraz, dedi Hélène. Üzgünüm, diye tekrarladı Félix o uzaklaştıktan sonra sesini alçaltarak, bildiğini sanıyordum. Louis-Philippe'e ne olduğunu anlayamadık, neyi vardı bilemedik. Sanırım iki üç gün sonra banyoda bulmuşlar onu. Yalnız yaşayanların sorunu bu. Tam senin ayrılışına rastladı, bir yıl oldu galiba, belki bir yıldan daha az. Hatta senin bu yüzden ortadan kaybolduğunu bile düşündüm bir ara. Hayır, dedi Victoire, elbette hayır.

Daha dün gibi hatırlıyorum bu küçümen kitabı nereden aldığımı. Montparnasse garından trene binip Marsilya'ya gidiyordum. Büyülendim. Kısa bir sürede bitince, tüm iyi romanlarda sizi çarpan his, geldi çöktü üstüme: "Niye bitti ki?" Hakikaten, niye bitmişti ki? Ben, Echenoz'un yeni Fransız romanının en büyük üstatlarından biri olduğunu bu romanla anladım. Arkasından *Ben Gidiyorum*'u okudum. Aynı minvalde bir hikâyeydi. O da şahaneydi. İşin tuhaf tarafı, bu küçümen *Bir Yıl* da, Goncourt ödülü alan *Ben Gidiyorum* da, aslında, amaçsız, plansız, nedensiz bir kaçışın hikâyesi. Kahraman niye kendini yollara vurur, niye oradan oraya salınır, başına niye tüm bu anlamsız şeyler gelir, dünyaya niye böyle bakar ve daha da önemlisi, nasıl böyle büyük bir kayıtsızlıkla, büyük bir şefkatle bakar, sorup durdum kendime... Çözemedim. Çözdüğüm tek şey, bu romanların büyük bir okuma keyfi barındırdığı. Bu tecrübenin kaçırılacak bir tecrübe olmadığını düşünüyorum. Hakikisini yapamayacağımıza, yani anahtarlarımızı kapının yanındaki masaya bırakıp, kapıyı açıp, çıkıp, merdivenlerden inip, öylesine, nedensiz, kaderimizin bizi götürdüğü yere gidemeyeceğimize göre... En iyisi, okumak.

LY

9 786055 819316

ISBN 978-605-5819-31-6

ROMAN

10,00- TL